

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ»

Студента 2 курсу, 4м групи,
спеціальність 071 «Облік і
оподаткування», спеціалізація
«Облік і оподаткування у
міжнародному бізнесі»

*підпис
студента*

Чикалової Катерини
Сергіївни

Науковий керівник
Доктор економічних наук,
доцент

*підпис
керівника*

Костюченко Валентина
Миколаївна

Гарант освітньої програми
Доктор економічних наук,
професор

*підпис
керівника*

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку

Кафедра обліку та оподаткування

Ступінь вищої освіти «магістр»

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Спеціалізація «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри _____ О.В.Фоміна
«___» _____ 2020 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентів**

Чикалові Катерині Сергіївні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

Облік зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві
Затверджена наказом ректора від «18» грудня 2019 р. № 4355

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «01» грудня 2020 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи дослідження теоретичних аспектів обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій, а також обґрунтування рекомендацій щодо шляхів покращення їх обліку

Об'єкт дослідження виступає процес організації обліку зовнішньоекономічних операцій на підприємстві

Предмет дослідження теоретичні, методичні та практичні засади організації обліку зовнішньоекономічних операцій на підприємстві.

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Економічна сутність зовнішньоекономічних розрахунків та їх класифікація

1.2. Концептуальні засади обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

2.1. Організація облікових процесів на підприємстві та характеристика обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій

2.2. Узагальнення інформації у звітності про зовнішньоекономічні розрахункові операції

2.3. Облік в системі управління зовнішньоекономічними розрахунковими операціями

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

3.1. Напрями удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві

3.2. Заходи удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми ВКР	15.11.2019	15.11.2019
2.	Узгодження плану та оформлення завдання	18.12.2019	18.12.2019
3.	Подання статті на кафедру	25.06.2020	25.06.2020
4.	Вступ. Розділ 1	25.06.2020	25.06.2020
5.	Розділ 2	14.09.2020	14.09.2020
6.	Розділ 3. Висновки	19.10.2020	19.10.2020
7.	Попередній захист	25.11.2020	25.11.2020
8.	Подання завершеної (переплетеної) роботи	01.12.2020	01.12.2020

7. Дата видачі завдання «20» грудня 2019 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ В.М.Костюченко.

9. Гарант освітньої програми _____ М.М. Бенько.

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ К.С.Чикалова.

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ В.М.Костюченко.

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Чикалової К.С.. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ М.М. Бенько

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування _____

О.В. Фоміна

« _____ » грудня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ	6
1.1. Економічна сутність зовнішньоекономічних розрахунків та їх класифікація.....	6
1.2. Концептуальні засади обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства.....	12
Висновки за розділом 1.....	15
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»	16
2.1. Організація облікових процесів на підприємстві та характеристика обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій.....	16
2.2. Узагальнення інформації у звітності про зовнішньоекономічні розрахункові операції.....	22
2.3. Облік в системі управління зовнішньоекономічними розрахунковими операціями.....	25
Висновки за розділом 2.....	29
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»	31
3.1. Напрями удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві.....	31
3.2. Заходи щодо удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві.....	37
Висновки за розділом 3.....	41
ВИСНОВКИ	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства та розрахунків за нею є однією зі складових системи управління підприємством, яка характеризується такими особливостями формування, як: ієрархічність, цілісність, синергетичність, цілеспрямованість, безперервність, організованість тощо. Бухгалтерський облік є однією з підсистем управління суб'єктом господарювання, яка забезпечує створення інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства та зовнішньоекономічних розрахунків. Тому дослідження особливостей організації бухгалтерського обліку у процесі управління зовнішньоекономічною діяльністю та зовнішньоекономічними розрахунками є актуальним та доречним, враховуючи змінність пріоритетів діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та вплив оточення на формування даних в обліковій системі, яка має бути гнучкою та адаптивною до змін в діяльності підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення особливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємства, теоретичні основи організації обліку та аналізу зовнішньоекономічних розрахунків підприємства розкрито у працях таких вчених як А. П. Баскакова, О. Гребельника, Л. Дідківської, Л. Головка, Л. Швайки, В. Покровської, О.М. Коробка, О.Р. Сухої, П.Л. Сук, О.М. Головащенко, А.В. Рабошука, Ю.С. Воскобійника, К. Безвершого та інших.

Проте, сьогодні ще не сформовано єдиного підходу серед науковців щодо визначення особливостей організації зовнішньоекономічних розрахункових операцій, що може використовуватися підприємством у мінливих умовах господарювання.

Тому метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних аспектів обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій, а також обґрунтування рекомендацій щодо шляхів покращення їх обліку.

Поставлена мета роботи зумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- Розглянути економічну сутність зовнішньоекономічних розрахунків та їх класифікація.
- Вивчити концептуальні засади обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства
- Дослідити організацію облікових процесів на підприємстві та характеристика обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій.
- Прослідкувати узагальнення інформації у звітності про зовнішньоекономічні розрахункові операції.
- Дослідити процес обліку в системі управління зовнішньоекономічними розрахунковими операціями
- Запропонувати напрями удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві.
- Розглянути основні заходи удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві

Об'єктом дослідження виступає процес виступає процес організації обліку зовнішньоекономічних операцій на підприємстві.

Предмет дослідження теоретичні, методичні та практичні засади організації обліку зовнішньоекономічних операцій на підприємстві.

Поставлені задачі вирішувалися за допомогою комплексу загальнонаукових та спеціальних *методів* дослідження. Із загальнонаукових методів було використано: метод дедукції – для побудови структури роботи, вивчення предмету дослідження з урахуванням принципу єдності і взаємозалежності окремих його частин; метод синтезу – для уточнення категоріального апарату дослідження; метод аналізу – для удосконалення діяльності підприємства та метод індукції – для формування висновків. Окрім загальнонаукових методів було широко використано спеціальні методи дослідження, а саме: метод вертикального та горизонтального аналізу .

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, теоретико-методичні напрацювання вітчизняних і зарубіжних авторів,

дані фінансової та статистичної звітності ТОВ «Ерідон Тех», а також результати власних спостережень та розрахунків.

Гіпотеза випускної кваліфікаційної роботи полягає у припущенні, що удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій підвищить ефективність управління у суб'єктів міжнародного бізнесу.

Наукова новизна полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних та організаційних аспектів обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій.

Практична значущість роботи полягає у визначенні основних напрямів удосконалення принципів інформаційного забезпечення зовнішньоекономічних розрахункових операцій, а також визначенні основних шляхів мінімізації валютних ризиків у процесі здійснення зовнішньоекономічних розрахункових операцій підприємства.

Публікація. На основі випускної кваліфікаційної роботи написано та видано статтю, що входить до Збірника наукових статей студентів заочної форми навчання «Облік і оподаткування в підприємстві: у 2 частинах – частина 2».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаної літератури, що включає 50 найменувань, 16 додатків. Зміст роботи висвітлено на 45 сторінках основного тексту.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Економічна сутність зовнішньоекономічних розрахунків та їх класифікація

Однією з умов ефективного здійснення зовнішньоекономічної діяльності є забезпечення нормального протікання розрахункового процесу. Але, перш ніж перейти до вивчення сутності поняття «зовнішньоекономічний розрахунок», потрібно дослідити генезис поняття «розрахунок».

На рис. 1.1 зображено взаємозв'язок між поняттями «розрахунки», «зобов'язання», «заборгованість» та «платежі», який виникає в бухгалтерському обліку під час здійснення господарської діяльності підприємствами.

Рис. 1.1. Взаємозв'язок між поняттями «розрахунки», «зобов'язання», «заборгованість» та «платежі» в бухгалтерському обліку

Джерело: розроблено на основі [18, с. 110]

Як видно з рис. 1.1 розрахунки характеризуються з двох точок зору: як динамічний та як статичний процеси. Тобто на підприємстві виникає заборгованість та/або зобов'язання, які призводять до виникнення або в той самий час, або в майбутньому розрахункових операцій. В такому випадку спостерігається статичний характер розрахунків. Зобов'язання відображаються в пасиві балансу та складають залучений капітал для функціонування діяльності підприємств.

В свою чергу, заборгованість є активом підприємства, адже відповідає критеріям визнання активу. Якщо ж на підприємстві здійснюються платежі, тобто грошові або не грошові потоки, то виявляється динамічний характер розрахунків. Особливістю розрахунків є те, що вони можуть здійснюватися у різних формах, за різними методами, умовами та за допомогою різних засобів.

Варто також зауважити, що чіткого визначення поняття «розрахунків в зовнішньоекономічній діяльності» майже не зустрічається в дослідженнях науковців. Існуючі підходи, відображають сутність поняття «міжнародні розрахунки» та дають уявлення про суб'єктів, предмет, особливості розрахункових відносин, але, на нашу думку, вони стосуються макрорівня – міжнародної діяльності держав [43].

Тому для характеристики розрахунків з іноземними контрагентами доцільно використовувати поняття «розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності». Адже дефініція «міжнародні розрахунки» характеризує здійснення розрахункових операцій за міжнародними договорами на макрорівні, тобто на рівні держави. Міжнародні розрахунки є системою виникнення, регулювання та здійснення платежів за зобов'язаннями та вимогами держав, компаній, фірм, підприємств, організацій, громадян, що знаходяться на території інших країн.

Але дослідження категорії «розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності» не можливе без обґрунтування сутності поняття «зовнішньоекономічна діяльність» [43, с. 112].

Під зовнішньоекономічною діяльністю розуміють діяльність суб'єктів господарської діяльності України (частіше підприємств) та іноземних суб'єктів

господарської діяльності (іноземних підприємств), яка заснована на взаємовідносинах і здійснюється або на території України, або за її межами [18, с. 112].

За визначенням А.П. Баскакова [4, с. 75], зовнішньоекономічна діяльність це:

- діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України із суб'єктами ЗЕД інших країн, що виникає у процесі виробництва, реалізації, розподілу та споживання продукції на основі взаємної вигоди;
- система економічних відносин, яка виникає внаслідок руху товарних і фінансових ресурсів.

О. Гребельник [9, с. 644–645] вважає, що зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудований на взаємовідносинах між ними, що має місце на митній території України та за її межами.

На думку Л. Дідківської та Л. Головка [10, с. 151–152] зовнішньоекономічна діяльність – це розвиток економічних відносин між країнами, що здійснюють зовнішню торгівлю, міграцію капіталів і робочої сили; формують міжнародні науково-технічні та виробничі зв'язки.

Л. Швайка [49, с. 315] відмічає у своїй праці, що зовнішньоекономічна діяльність – це сукупність відносин суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарювання, побудованих на принципах взаємної вигоди, еквівалентного обміну і дотримання положень міжнародного права.

Зовнішньоекономічна діяльність реалізується як на рівні держави або так званому макроекономічному рівні діяльності, так і на рівні окремих господарюючих суб'єктів – мікроекономічному рівні діяльності. У першому випадку зовнішньоекономічна діяльність держави спрямована на встановлення міждержавних основ співробітництва, створення правових, торговельних і політичних механізмів, що стимулюють розвиток і підвищення ефективності зовнішньоекономічних зв'язків.

Суб'єктами макроекономічного рівня є Україна, як держава, в особі її повноважених органів у межах їх компетенції, а також недержавні органи управління економікою (ТПП, товарні, валютні, фондові біржі, асоціації та спілки) [21 с.184].

У другому випадку (рис. 1.2) зовнішньоекономічна діяльність підприємства – це сфера господарської діяльності, пов'язана з міжнародною виробничою інтеграцією і кооперацією, експортом та імпортом товарів і послуг, виходом на зовнішній ринок.

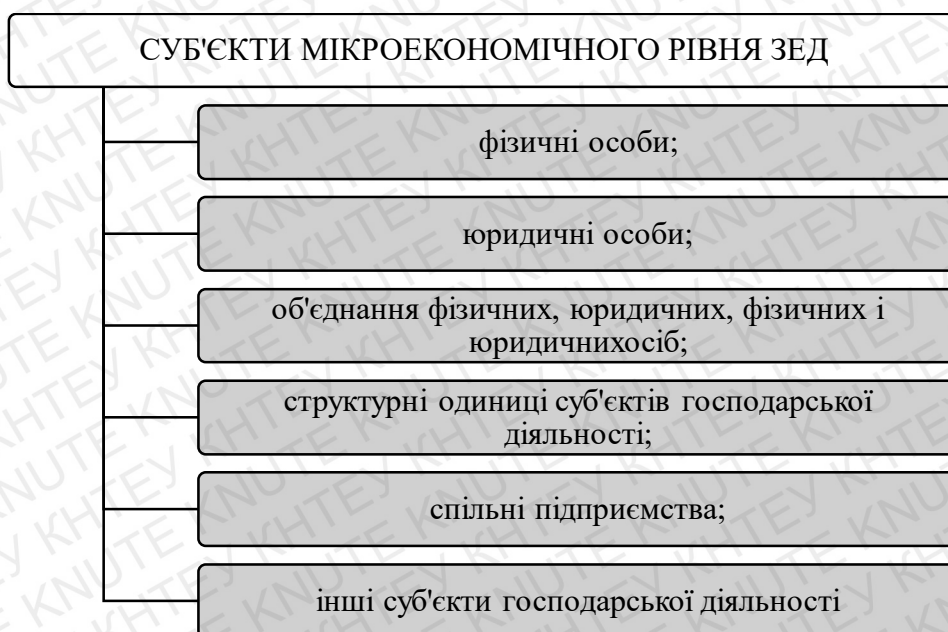

Рис. 1.2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності України на мікроекономічному рівні

Джерело: розроблено на основі [21, с.186]

Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають рівне право здійснювати будь-які її види, прямо не заборонені законами України, незалежно від форм власності та інших ознак

Таким чином, на відміну від зовнішньоекономічних відносин, зовнішньоекономічна діяльність висвітлює господарську діяльність на рівні виробничих структур (фірм, організацій, підприємств, об'єднань тощо). Разом із тим, зовнішньоекономічна діяльність – це самостійна діяльність підприємства, яка є, з одного боку, складовою частиною господарської діяльності підприємства, а з іншого – такою частиною його діяльності, що здійснюється на

іншому, міжнародному рівні, у взаємозв'язку з суб'єктами господарювання інших країн. Зовнішньоекономічна діяльність здійснюється за допомогою зовнішньоекономічних відносин (зв'язків), тому говорити, яке з цих понять є ширшим, на наш думку, є недоцільним.

На підставі проаналізованої довідкової та навчальної літератури в частині визначення сутності понять «розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності» та «міжнародні розрахунки» здійснено групування основних ознак досліджуваного поняття (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Поняття «розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності» та «міжнародні розрахунки» в довідковій та навчальній літературі

№ з/п	Критерій визначення сутності понять	Автор	Кількість
«міжнародні розрахунки»			
1.	система здійснення і регулювання платежів за грошовими вимогами та зобов'язаннями	В.Ф. Гарбузов, В.Е. Рибалкін, А.Н. Азріліян, Б.А. Райзберг, И.Т. Балабанов, В.К. Васенко	6
2.	розрахунки у зовнішній торгівлі між підприємствами, організаціями, об'єднаннями	А.Н. Єфімов, Г.А. Козлова, С.П. Первушина, Ю.С. Шемшученко	4
3.	безготівкові розрахунки	А.Г. Загородній, О.М. Сліпушко	2
4.	система грошових платежів	П.Т. Саблук	1
5.	здійснення платежів	А.Я. Сухарьов	1
«розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності»			
6.	система здійснення і регулювання платежів за грошовими вимогами та зобов'язаннями	Є.Д. Чацкіс	1
7.	сукупність фінансових відносин	В.Л. Пластун	1

Джерело: [авторська розробка].

За даними таблиці 1.1 можна зробити висновок, що в дослідженій літературі ототожнюються поняття «розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності» та «міжнародні розрахунки». В економічній літературі такі науковці як Є.Д. Чацкіс та В.Л. Пластун характеризують досліджувану дефініцію, та погляди даних авторів є неоднозначними. Зокрема, Є.Д. Чацкіс розкриває, на нашу думку, сутність поняття «міжнародні розрахунки». Удосконалене визначення розрахунків в зовнішньоекономічній діяльності В.Л. Пластуна є

фінансовою категорією та не відображає особливостей облікового аспекту сутності даного поняття.

З урахуванням сказаного вище слід прийняти до уваги таке трактування: розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності - система розрахунків між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарювання, що виникає внаслідок здійснення різних форм зовнішньоекономічної діяльності.

Для більш детального вивчення сутності зовнішньоекономічних розрахунків, пропонуємо структурування (класифікацію) міжнародних розрахунків у розрізі різних критеріїв і ознак [25; 44] (Додаток В).

Представлена класифікація дозволяє чіткіше диференціювати міжнародні розрахунки за різними характеристиками, розвинути понятійний апарат міжнародних економічних відносин, що створює умови для вдосконалення нормативно-правової основи міжнародних валютних розрахунків.

Система міжнародних розрахунків містить такі елементи [44, с.85]:

- суб'єкти (платники засобів (ініціатори платежу за односторонніми і двосторонніми угодами); отримувачі коштів (фізичні або юридичні особи, на користь яких зараховуються кошти); інфраструктурні елементи;
- об'єкти розрахункових відносин і міжнародних розрахунків – грошові (валютні) вимоги й зобов'язання, що виникли у зв'язку з укладенням зовнішньоекономічного договору, у зв'язку з товарними й нетоварними операціями, в тому числі з наданням і погашенням кредиту, сплатою відсотків по ньому;
- механізм переказу коштів. У його функціонуванні важлива роль відведена суб'єктам, що безпосередньо обслуговують учасників зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюють валютне регулювання і контроль при проведенні міжнародних розрахунків (НБУ, комерційні банки, органи законодавчої влади, які розробляють і приймають правову базу з проведення міжнародних розрахунків) й опосередковано пов'язані з діяльністю основних суб'єктів

міжнародних розрахункових відносин (митні, податкові, судові органи, нотаріальні контори та ін.).

Можна виділити послуги та операції, що надаються банками своїм клієнтам у процесі виконання розрахункових документів (Додаток Г) [44]. Представлена класифікація здійснюваних банківських операцій, пов'язаних з проведенням міжнародних розрахунків, дозволяє чітко визначити зміст і етапи взаємодії уповноважених банків з їх клієнтами (експортерами та імпортерами), правильно побудувати процес розрахункових відносин на основі партнерства, взаємовигідного та ефективного співробітництва.

Таким чином, у процесі вивчення економічної сутності зовнішньоекономічних розрахунків підприємства було спершу досліджено розуміння категорії «розрахунки», що також дало змогу обґрунтувати його як поняття, що є певною системою на підприємстві та складається з виділених та удосконалених в ході дослідження елементів. На підставі досліджених літературних джерел також було визначено сутність «зовнішньоекономічних рахунків» підприємства як систему розрахунків між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарювання, що виникає внаслідок здійснення різних форм зовнішньоекономічної діяльності.

1.2. Концептуальні засади обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства

Головними завданнями обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій є: формування достовірної інформації про стан розрахунків з іноземними постачальниками, покупцями і посередниками, своєчасне виявлення і правильне визначення експортних операцій, формування достовірної інформації про курсові різниці [4, с. 85].

Процес організації зовнішньоекономічних розрахунків та організація їх обліку керується діючим нормативно-правовим забезпеченням в розрізі ключових аспектів ЗЕД (рис. 1.3).

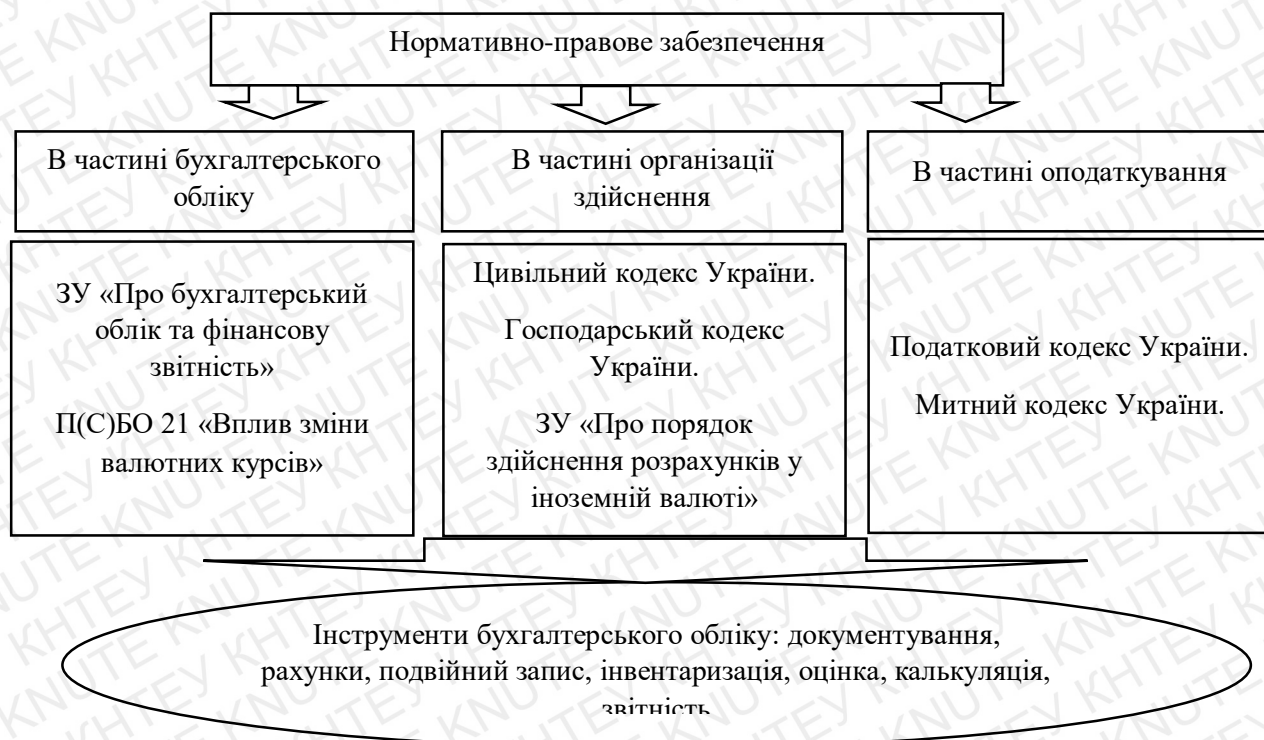

Рис. 1.3. Нормативно-правове забезпечення організації зовнішньоекономічних розрахунків підприємством

Джерело: розроблено на основі [8, с.130]

Зовнішньоекономічна діяльність здійснюється на підставі та в рамках законодавства України.

Основним нормативним документом, що регулює зовнішньоекономічну діяльність є Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Відповідно до Господарського кодексу [7], зовнішньоекономічна діяльність – це господарська діяльність, яка у процесі її здійснення потребує перетину митного кордону України майном та/або робочою силою [7].

Справляння податкових платежів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності регулюється Податковим [29] кодексом України.

Документ, який регламентує діяльність підприємств при переміщенні вантажів через митний кордон України та справляння митних платежів є Митний кодекс України [19].

Закон України «Про валюту і валютні операції» [37] та Постанова правління НБУ «Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті» [38] визначає правові

засади здійснення валютних операцій, валютного регулювання та валютного нагляду, права та обов'язки суб'єктів валютних операцій і уповноважених установ та встановлює відповідальність за порушення ними валютного законодавства. Згідно вищезгаданих нормативних документів встановлені граничні строки розрахунків за експортно-імпортними операціями та штрафні санкції за їх порушення. Проте зважаючи на поточну ситуацію в країні через епідемію коронавірусу для уникнення штрафних санкцій в разі прострочення терміну розрахунків по ЗЕД-контракту необхідно довести форс-мажор про що зазначено в Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17.03.2020 р. № 530-IX

Державна фіскальна служба України [42] контролює своєчасність здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленій законом строк, за дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до чинного законодавства, торгових патентів.

Аналіз спеціальної літератури за темою дослідження представлено в Додатку Н.

Висновки за розділом 1

У першому розділі випускної кваліфікаційної роботи було опрацьовано теоретичні основи обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій підприємства.

Сутність поняття «зовнішньоекономічних рахунків» розкрито, тобто це система розрахунків між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарювання, що виникає внаслідок здійснення різних форм зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність даного поняття також розкрита через його класифікаційні ознаки: За сутністю зобов'язання, що виникає, За формою погашення зобов'язань, За суб'єктом платежу, За ініціатором платежу, За джерелом коштів, За сутністю угоди, За формою розрахунків, За економічною підставою платежу.

Початок будь-яких економічних відносин у економічній сфері, у тому числі і зовнішньоекономічній діяльності – це укладання договорів купівлі-продажу товарів (робіт, послуг). Укладений договір стає передумовою проведення зовнішньоекономічних операцій підприємством, організації облікових процесів яких базується на первинному обліку. Аналітичний облік експортних операцій здійснюють за кожним: покупцем, платежем, валютою.

Таким чином, процес організації обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства в першу чергу керується нормативно-правовими актами та чинним законодавством України. Складність даного процесу базується на тому, що іншою стороною взаєморозрахунків обов'язково є іноземний представник, а також полягає у валютному регулюванні таких операцій.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

2.1. Організація облікових процесів на підприємстві та характеристика обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій

Базою дослідження було обрано підприємство ТОВ «Ерідон Тех». Фактична адреса підприємства є: 08130, Київська область, Києво-Святошинський район, с. Петропавлівська Борщагівка, вул. Кришталева, 5.

ТОВ «Ерідон Тех» - один із багаторічних лідерів постачання на український ринок сільськогосподарської техніки від відомих світових виробників. ТОВ «Ерідон Тех» є офіційним дилером в Україні американської компанії Ag Leader – піонера в галузі виробництва обладнання для точного землеробства, широкий спектр продукції якої задовольнить найвибагливішого клієнта.

Серед партнерів ТОВ «Ерідон-Тех» можна виділити такі відомі фірми, як: «КЛААС» (Німеччина), «ЛЕМКЕН» (Німеччина), «КУН» (Франція), «ДЖАКТО» (Бразилія), «ПЛА» (Аргентина), «ХАВЕ-ВЕСТЕР» (Німеччина), «Сук Ап» (США).

Організаційна структура ТОВ «Ерідон Тех» має лінійно-функціональну форму та представлена у додатку Ж.

Важливим показником оцінки господарської діяльності та фінансового стану підприємства є показники джерел формування майна підприємства. Оцінка складу, структури та динаміки джерел формування майна підприємства наведено в Додатку З.

За результатами аналізу варто відмітити, що підприємство ТОВ «Ерідон Тех» функціонує на ринку України досить давно та має ефективну стратегію розвитку, багатий виробничий потенціал, проте проблемою є те, що підприємство використовує залучені джерела фінансування для його розвитку.

Варто перейти до оцінки процесу організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Основною формою бухгалтерського обліку ТОВ «Ерідон Тех», є комп'ютерна форма обліку (Додаток К).

ТОВ «Ерідон Тех» є підприємством, що займається імпортом сільськогосподарського обладнання на територію України. Порядок та умови організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства з імпорту розкриті у 19 розділі «Облікової політики» «Операції в іноземній валюті» (Додаток О). Цим розділом передбачено розкриття загальної інформації, визнання монетарних та немонетарних статей, а також процес відображення курсових різниць у звітності підприємства.

Здійснення імпортних операцій ТОВ «Ерідон Тех» та проведення зовнішньоекономічних розрахунків за ними повинно здійснюватися на основі отримання первинної документації. Перелік первинних документів за групами, що використовуються у процесі організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахунків наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Первинна документація для операцій з імпорту ТОВ «Ерідон Тех»

№ п/п	Групи документів	Види первинних документів
1.	Транспортна та страхова	коносамент, залізнична вантажна накладна, автодорожна і авіаційна транспортна накладна, поштова квитанція, страховий поліс, страховий сертифікат
2.	Комерційна (розрахункова)	акт наданих послуг, рахунок-фактура (інвойс), рахунок-специфікація, попередній рахунок, проформа-рахунок, консульська рахунок-фактура, податкова накладна, документи, за якими здійснюються експортно-імпортні розрахунки (вексель, платіжне доручення, акредитив тощо)
3.	Товаросупровідна	сертифікат якості товару, відвантажувальна специфікація, пакувальний лист, комплектуюча відомість, ліцензії
4.	Складська	акт приймання товару, генеральний акт розвантаження теплоходу з вантажами в порту прибуття, додаткова розписка про прийняття вантажу на зберігання в іноземному порту, варіант документа іноземного комерційного складу
5.	Митна	вантажна митна декларація (ВМД), сертифікат про проходження товару, довідка про оплату мита, акцизів і зборів

Джерело: облікова політика ТОВ «Ерідон Тех»

Синтетичний облік імпорتنих товарів на підприємстві відображається з моменту їх одержання за купівельними або продажними цінами. Оприбуткування імпорتنих товарів у бухгалтерському обліку відображається проводкою: Дт 28 «Товари» Кт 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками».

Для розрахунків з іноземними постачальниками за придбані товари підприємство використовує пасивний рахунок 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками», який має субрахунки в розрізі валют постачальників. Якщо підприємство сплачує аванс за поставлені запаси, то облік буде вестися за дебетом рахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами», з відповідним аналітичним рахунком, та кредитом 31 «Рахунки в банках» [20].

При здійсненні імпорتنих операцій, підприємства, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, зобов'язані нараховувати і сплачувати такі обов'язкові платежі: мито, податок на додану вартість (ПДВ), акцизний збір, єдиний збір.

Однією з особливостей визначення первісної вартості товарів при імпорті, яка визначена у П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», є перерахування валютної суми, яка сплачена постачальнику, із застосуванням валютного курсу на дату надходження товарів. Якщо першою подією є отримання товару, то в подальшому за монетарною заборгованістю необхідно визначати курсові різниці. Якщо поставка здійснюється на умовах попередньої оплати, заборгованість є немонетарною, а тому курсові різниці не розраховуються [27].

Відображення імпоротної операції на рахунках бухгалтерського обліку за умови повної передоплати наведено у табл. 2.2.

ТОВ «Ерідон Тех» (платник податку на прибуток і ПДВ) перерахувало нерезиденту повний аванс за імпортні товари у сумі 20000 дол. США. Курс НБУ на дату перерахування коштів – 27,993 грн./1 дол. США. Сплачено мито у розмірі 10 %, ввізний ПДВ і митний збір у розмірі 1 % від митної вартості. Вартість транспортних послуг становить 6000 грн. Митне оформлення товару було здійснено митним брокером, з яким уклали договір про надання послуг. Вартість

послуг брокера складає 3650 грн. Курс НБУ на дату митного оформлення складає 28,553 грн./1 дол. США. Митну вартість, яка становить 571060,00 грн., було визначено за основним методом на основі договірної вартості.

Таким чином, на умовах повної передоплати курсова різниця не виникає, адже заборгованість, що виникла після перерахування коштів нерезиденту, є немонетарною статтею. До первісної вартості товару включається сума сплаченого ввізного мита, витрати на доставку товару, його митне оформлення.

Якщо першою подією для підприємства є отримання імпортного товару, то договірна вартість імпортованих товарів перераховується за курсом НБУ на дату оприбуткування товарів. Надалі у зв'язку зі зміною курсу НБУ сформована в момент оприбуткування імпортних товарів собівартість коригуванню не підлягає і за цією вартістю товар обліковується на підприємстві [33].

Відображення імпортної операції на рахунках бухгалтерського обліку за умови післяплати наведено у табл. 2.3.

ТОВ «Ерідон Тех» (перебуває на загальній системі оподаткування, платник ПДВ) уклало договір з нерезидентом про купівлю імпортних товарів у сумі 1540,00 євро на умовах наступної оплати. Митна вартість товару становила 1760,00 євро. Сплачено мито у розмірі 10 %, ввізний ПДВ і митний збір у розмірі 1 % від митної вартості.

Митне оформлення товару здійснив митний брокер, з яким було укладено договір про надання послуг. Вартість послуг брокера складає 3650,00 грн. Курс НБУ на дату митного оформлення складає 30,993 грн./1 євро. Оплату вартості імпортних товарів підприємство здійснило за курсом НБУ 31,863 грн./1 євро.

Таким чином, організація бухгалтерського обліку імпортних операцій ТОВ «Ерідон Тех», а також зовнішньоекономічних розрахунків за ними є складним процесом, що не має належного законодавчого підґрунтя. Але досліджуване підприємство організувало цей процес, враховуючи теперішні умови законодавства як на державному, так і на міжнародному рівнях.

Таблиця 2.2

Бухгалтерські записи з відображення в обліку операції з імпорту запасів та необоротних матеріальних активів на умовах повної передоплати ТОВ «Ерідон Тех»

№	Документ	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума, дол. США
					грн.
1	Виписка банку	Перераховано нерезиденту 100% передоплату за товар (курс НБУ на дату перерахування - 27,993 грн./1 дол. США)	371	312	20 000,00
					559 860,00
2	Виписка банку	Сплачено митні платежі за курсом НБУ на дату митного оформлення 28,553 грн./1 дол. США: мито (20 000*28,553*10%) ПДВ (20 000*28,553 + 57 106)*20% митний збір (20 000*28,553)* 1%	371	311	57 106,00
			371	311	125 633,20
			371	311	5 710,60
3	Податкова накладна	На підставі митної декларації відображено податковий кредит з ПДВ на дату сплати податкового зобов'язання з ПДВ	641	371	125 633,20
4	Виписка банку	Оплачено послуги митного брокера	371	311	3 650,00
5	Інвойс	Оприбутковано імпортований товар за курсом НБУ на дату передоплати 27 993,00 грн./1 дол. США	15, 20, 22, 25, 28	632	559 860,00
6	Бухгалтерська довідка, Акт наданих послуг	До первісної вартості включено:			
		суму сплаченого мита	15, 20, 22, 25, 28	371	57 106,00
		вартість послуг митного брокера	15, 20, 22, 25, 28	371	3 650,00
		суму митного збору	15, 20, 22, 25, 28	371	5 710,60
7	Бухгалтерська довідка	Відображено взаємозалік заборгованостей з нерезидентом	632	371	559 860,00

Джерело: розроблено на основі облікової політики ТОВ «Ерідон Тех»

Таблиця 2.3

Бухгалтерські записи з відображення в обліку операції імпорту запасів та необоротних матеріальних активів на умовах післяплати ТОВ «Ерідон Тех»

№	Документ	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума, грн.
1	Виписка банку	Сплачено митні платежі за курсом НБУ на дату митного оформлення 30,993 грн./ 1 дол. США:			
		мито (1 760*30,993)* 10%	371	311	5 454,77
		ПДВ (1 760*30,993+5 454,77)*20%	371	311	12 000,49
		митний збір (1 760*30,993)* 1%	371	311	545,48
2	Податкова накладна	На підставі митної декларації відображено податковий кредит з ПДВ на дату сплати податкового зобов'язання з ПДВ	641	371	12 000,49
3	Виписка банку	Оплачено послуги митного брокера	371	311	3 650,00
4	Інвойс	Оприбутковано імпортований товар за курсом НБУ на дату митного оформлення 30,993 грн./1 євро	15, 20, 22,	632	1 760,00
			25, 28		54 547,68
5	Бухгалтерська довідка, Акт наданих послуг	До первісної вартості включено:			
		суму сплаченого мита	15, 20, 22, 25, 28	371	5 454,77
		вартість послуг митного брокера	15, 20, 22, 25, 28	371	3 650,00
		суму митного збору	15, 20, 22, 25, 28	371	545,48
6	Виписка банку	Перераховано оплату нерезиденту (курс НБУ - 31,863 грн./1 євро)	632	312	1 760,00
					56 078,88
7	Бухгалтерська довідка	Відображено курсові різниці за кредиторською заборгованістю на дату оплати (1 760 * (30,99331,863))	945	632	1 531,20

Джерело: розроблено на основі облікової політики ТОВ «Ерідон Тех»

2.2. Узагальнення інформації у звітності про зовнішньоекономічні розрахункові операції

Кожне підприємство для себе визначає способи ведення обліку, методологію, строки складання звітності та відповідні рішення наводить у обліковій політиці підприємства. В даному випадку ТОВ «Ерідон Тех» активно реалізує зовнішньоекономічну діяльність, тому окремим розділом виділяє методологію відображення в обліку курсових різниць, як вже було зазначено у попередньому підрозділі.

В обліку різниці, що виникають протягом звітного періоду, наводяться за кожною операцією і входять до складу доходів та витрат залежно від коливання курсів валюти. Цей метод передбачений у П(С)БО, але він не стосується чистих інвестицій у зарубіжні господарські одиниці. За цим методом величина різниць впливає на прибутки поточного звітного періоду.

Методика визначення курсових різниць наведено на рисунку 2.3.

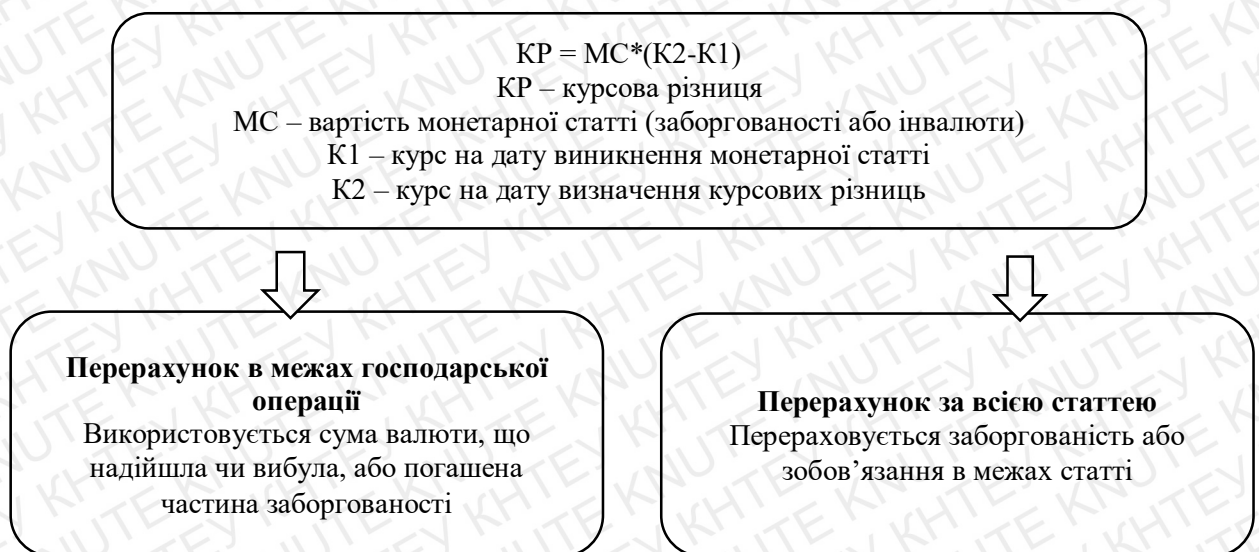

Рис. 2.3. Методика визначення курсових різниць ТОВ «Ерідон Тех»

Джерело: розроблено на основі облікової політики ТОВ «Ерідон Тех» та [34]

Особливості обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій також безпосередньо залежать від того, з якою статтею балансу маємо справу: монетарною чи немонетарною.

На монетарні статті балансу (статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій сумі грошей або їх еквівалентів) курсові різниці впливають.

На немонетарні статті (інші від монетарних статей балансу) курсові різниці не впливають.

Монетарні статті Балансу (Звіту про фінансовий стан), які підлягають перерахунку на дату звітності наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Монетарні статті Балансу (Звіту про фінансовий стан), які підлягають перерахунку на дату звітності ТОВ «Ерідон Тех»

АКТИВ		ПАСИВ	
Назва статті	Код рядка	Назва статті	Код рядка
Довгострокові фінансові інвестиції	1030 1035	Довгострокові кредити банків	1510
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	Інші довгострокові зобов'язання	1515
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	Короткострокові кредити банків	1600
		Векселі видані	1605
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610
Поточні фінансові інвестиції	1160	товари, роботи, послуги	1615
Гроші та їх еквіваленти	1165	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640
		Інші поточні зобов'язання	1690

Джерело: розроблено на основі облікової політики ТОВ «Ерідон Тех»

У попередньому розділі ми розглянули два випадки зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві ТОВ «Ерідон Тех»: на умовах повної передоплати (табл.2.2.) та на умовах післяплати (табл. 2.3.).

Якщо перша подія - оплата постачальнику-нерезиденту, то заборгованість що утворилася буде немонетарною статтею, та відобразатиметься у балансі у

рядку 1130 «Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами» у гривні в перерахунку по курсу валют на дату сплати авансу.

У випадку післяплати кредиторська заборгованість ТОВ «Ерідон Тех» перед постачальником при отриманні товарів є монетарною статтею. При складанні звітності це має відобразитись у гривні в перерахунку по курсу на дату складання балансу у рядку 1615 «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги».

Також операції за зовнішньоекономічними розрахунками матимуть відображення у Звіті про рух грошових коштів. ТОВ «Ерідон Тех» складає Звіт про рух грошових коштів за прямим методом. Сума сплачених постачальнику коштів за отриманий товар відображається у рядку 3100 «Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)», а сума авансових платежів постачальнику відображається у рядку 3135 «Витрачання на оплату авансів».

Таким чином, процес відображення зовнішньоекономічних операцій ТОВ «Ерідон Тех» у фінансовій звітності відповідає діючому нормативно-правовому законодавству. До того ж обсяги імпорту товарів постійно зростають (у період із 2015 – 2019 роки), що свідчить про ефективність такої діяльності.

2.3. Облік в системі управління зовнішньоекономічними розрахунковими операціями

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства завжди піддається впливу різних ризиків. З огляду на це, на підприємстві слід організувати систему ризик-менеджменту.

У процесі дослідження організаційної структури управління ТОВ «Ерідон Тех» було визначено, що окремого підрозділу, що займався б управління процесами ризик-менеджменту, немає. Тому на даному етапі дослідження слід визначити основні ризики, що виникають у процесі організації зовнішньоекономічних розрахунків на підприємстві.

Основними ризиками розрахунків за зовнішньоекономічними операціями ТОВ «Ерідон Тех» є валютний ризик та ризик банкрутства. Слід розглянути детальніше кожен із них.

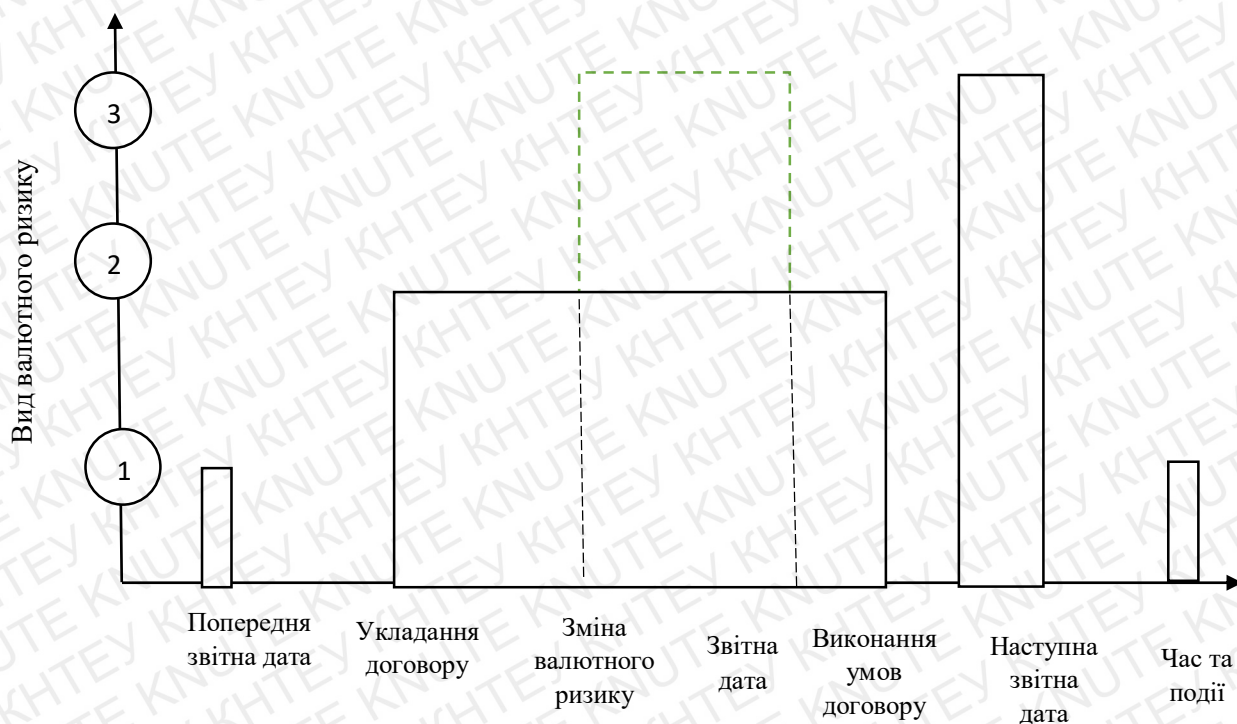
Валютний ризик виникає через нестабільність валютної системи країни та негативно впливає на діяльність підприємств через коливання іноземних валют.

Як видно з Додатку М із 2010 року спостерігається зростаюча динамка відношення курсу гривні до долара, тобто протягом досліджуваного періоду спостерігається постійне здешевлення гривні по відношенню до долара. Відповідно така ситуація негативним чином відображається на зовнішньоекономічних розрахунках підприємствах, що призводить до формування додаткових витрат. Іншими словами, таку ситуацію можна охарактеризувати як настання валютного ризику діяльності підприємства.

На рисунку 2.4 наведено вплив виникнення різних видів валютних ризиків на діяльність підприємства та ідентифіковано зону підвищеного валютного ризику, що потребує застосування методів управління ризиками.

Валютні ризики характеризуються зміною курсу іноземної валюти відносно національної. Тому трансляційні (бухгалтерські) валютні ризики виникають на звітну дату у разі зміни валютного курсу, порівняно з минулою звітною датою, не впливають на реальні грошові потоки, стосуються лише даних

фінансової звітності та не потребують застосування особливих методів управління валютними ризиками. В свою чергу, трансакційні (контрактні) валютні ризики обмежені в часі (термін дії договору), тому управління ними пов'язане з умовами договору.

Умовні позначення: 1 – трансляційні (бухгалтерські) валютні ризики; 2 – трансакційні (контрактні) валютні ризики; 3 – операційні валютні ризики; – зона підвищення валютного ризику (необхідність здійснення управління валютними ризиками)

Рис. 2.4. Види валютного ризику: доцільність застосування методів управління валютними ризиками

Джерело: розроблено на основі [16]

Адже, якщо розрахунки за договором здійснюються до моменту зміни валютного курсу, то ризик не виникає і методи управління ним в такому випадку застосовувати недоцільно. Операційні валютні ризики впливають на грошові потоки, виражені в іноземній валюті, а отже, виникають, якщо підприємство здійснює операції в іноземній валюті. Тому на кожну звітну дату та дату здійснення розрахунків статті звітності в іноземній валюті мають

переоцінюватися відповідно до положень чинного законодавства (П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»).

Оскільки протягом досліджуваного періоду ТОВ «Ерідон Тех» активним чином було наражене на вплив валютних ризиків, то основним заходом удосконалення організації зовнішньоекономічних розрахунків має стати процес мінімізації валютних ризиків.

Окрім валютних ризиків, зовнішньоекономічні розрахункові операції можуть піддаватися ризику банкрутства одного із учасників зовнішньоекономічних операцій особливо в умовах карантаних обмежень викликаних епідемією COVID-19.

У світовій практиці для оцінки фінансової стійкості підприємства, визначення ризику банкрутства використовуються різні економіко-математичні моделі.

Першою моделлю оцінки ризику банкрутства для ТОВ «Ерідон Тех» було обрано модель В. Спіренгейта ($A = 1,03 \cdot x_1 + 3,07 \cdot x_2 + 0,66 \cdot x_3 + 0,4 \cdot x_4$). Результати розрахунків для ТОВ «Ерідон Тех» представлено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Оцінка ризику банкрутства ТОВ «Ерідон Тех» за допомогою моделі В.

Спіренгейта

	2015	2016	2017	2018	2019
X1 - відношення суми оборотних активів до загальної вартості капіталу	0,38	0,40	0,39	0,40	0,47
X2 - співвідношення прибутку до сплати податків і відсотків та загальної вартості активів	-0,59	-0,62	-0,49	-0,20	-0,09
X3 - співвідношення прибутку до сплати податків та поточної заборгованості	-1,98	-2,10	-0,37	-0,17	-0,06
X4 - співвідношення обсягу продаж та загальної вартості активів	1,65	1,71	1,83	0,71	0,94
$A = 1,03 \cdot x_1 + 3,07 \cdot x_2 + 0,66 \cdot x_3 + 0,4 \cdot x_4$	-2,15	-2,20	-0,62	-0,02	0,53
Висновок	Фінансовий стан підприємства нестабільний, воно є потенційним банкрутом				

Джерело: [авторська розробка]

Отже, результати оцінки рівня фінансової стійкості ТОВ «Ерідон Тех» за 2015-2019 роки показала, що його фінансовий стан покращується, проте рівень фінансової стійкості підприємства залишається низьким. Оцінка рівня банкрутства підприємства показала, що фінансовий стан підприємства нестабільний, але ситуація помітно покращується.

Наступною моделлю оцінки ризику банкрутства досліджуваного підприємства є модель Альтмана ($Z = 0,717 \cdot x_1 + 0,847 \cdot x_2 + 3,107 \cdot x_3 + 0,42 \cdot x_4 + 0,995 \cdot x_5$). Результати розрахунків для ТОВ «Ерідон Тех» представлено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Ерідон Тех» за допомогою моделі Альтмана

	2015	2016	2017	2018	2019
X1 - відношення робочого капіталу до суми всіх активів	0,40	0,40	0,43	0,40	0,46
X2 - відношення чистого прибутку до загальної вартості активів	-0,45	-0,14	-0,08	-0,04	-0,046
X3 - відношення чистого доходу до загальної вартості активів	0,53	0,61	0,30	0,44	0,506
X4 – відношення вартості власного капіталу до суми позикового капіталу	0,28	0,06	-0,06	-0,14	-0,161
X5 - відношення обсягу продажу до загальної вартості активів підприємства	0,64	0,74	0,36	0,53	0,6095
$Z = 0,717 \cdot x_1 + 0,847 \cdot x_2 + 3,107 \cdot x_3 + 0,42 \cdot x_4 + 0,995 \cdot x_5$	2,32	2,83	1,49	2,08	1,39
Висновок	ситуація невизначена, але наближена до рівня банкрутства				

Джерело: [авторська розробка]

За моделлю Альтмана, якщо $Z < 1,23$ підприємство визнається банкрутом; при значенні Z від 1,23 до 2,89 ситуація невизначена; значення Z більше 2,9 – підприємство фінансово стійке та стабільне.

Результати оцінки фінансової стійкості ТОВ «Ерідон Тех» за моделлю Альтмана показала, що ситуація невизначена, але наближена до рівня банкрутства. Найгіршим за результатами розрахунків видався 2016 рік, в цьому періоді підприємство було найбільш наближеним до ризику банкрутства.

Таким чином, за результатами проведених розрахунків рівня потенційного банкрутства ТОВ «Ерідон Тех» на основі 2-х моделей, варто відмітити, що найбільш кризовим був 2016 рік. Тобто до 2016 року тенденція була спадною, а вже до 2017 року ситуація почала поступово вирівнюватися.

Висновки за розділом 2

У другому розділі випускної кваліфікаційної роботи було оцінено сучасний стан обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві. Базою дослідження було обрано підприємство ТОВ «Ерідон Тех». Фактична адреса підприємства є: 08130, Київська область, Києво-Святошинський район, с. Петропавлівська Борщагівка, вул. Кришталева, 5. ТОВ «Ерідон Тех» - один із багаторічних лідерів постачання на український ринок сільськогосподарської техніки від відомих світових виробників.

Підприємство ТОВ «Ерідон Тех» функціонує на ринку України досить давно та має ефективну стратегію розвитку. Підприємство має багатий виробничий потенціал, проте проблемою цього аспекту виступає те, що підприємство використовує залучені джерелами фінансування для розвитку свого виробничого потенціалу.

Облікові процеси на досліджуваному підприємстві організовані у відповідності із Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, Міжнародними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, відповідно до законодавчих нормативів та актів. Така облікова діяльність забезпечує ефективну організацію системи бухгалтерського обліку підприємства, цим самим зумовлює позитивні результати аудиторських перевірок діяльності підприємства.

Порядок та умови організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства з імпорту розкриті у 19 розділі «Облікової політики» «Операції в іноземній валюті». Цим розділом передбачено

розкриття загальної інформації, визнання монетарних та немонетарних статей, а також процес відображення курсових різниць у звітності підприємства.

Організація бухгалтерського обліку імпорتنих операцій ТОВ «Ерідон Тех», а також зовнішньоекономічних розрахунків за ними є складним процесом, що не має належного законодавчого підґрунтя. Але досліджуване підприємство організувало цей процес, враховуючи теперішні умови законодавства як на державному, так і на міжнародному рівнях.

Процес відображення зовнішньоекономічних операцій ТОВ «Ерідон Тех» у фінансовій звітності відповідає діючому нормативно-правовому законодавству. До того ж обсяги імпорту товарів постійно зростають (у період із 2015 – 2019 роки), що свідчить про ефективність такої діяльності.

Дослідження також показало, що основними ризиками розрахунків за зовнішньоекономічними операціями ТОВ «Ерідон Тех» є валютний ризик та ризик банкрутства. ТОВ «Ерідон Тех» протягом досліджуваного періоду піддавалося впливу валютних ризиків, оскільки із 2010 року відбувається помітне здешевлення гривні по відношенню до долара, що збільшує витрати імпорту підприємства. В такому разі, основним заходом удосконалення організації зовнішньоекономічних розрахунків має стати процес мінімізації валютних ризиків.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

3.1. Напрями удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві

Організація бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві в більшій мірі базується на послідовності та точності виконання сформованих принципів, що є складовою загальної системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Ці принципи є наслідком інформаційного забезпечення виконання зовнішньоекономічних розрахункових операцій. Як зазначалося зовнішньоекономічна діяльність ТОВ «Ерідон Тех» в більшості представлена імпортними операціями.

В такому випадку, інформаційне забезпечення реалізації зовнішньоекономічних розрахунків, що формується в системі бухгалтерського обліку підприємства, зазвичай має зворотний вплив на якість і результативність прийнятих управлінських рішень. Тому на рис. 3.1 представлено модель взаємозв'язку системи управління ЗЕД-операціями підприємства та підсистеми бухгалтерського обліку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

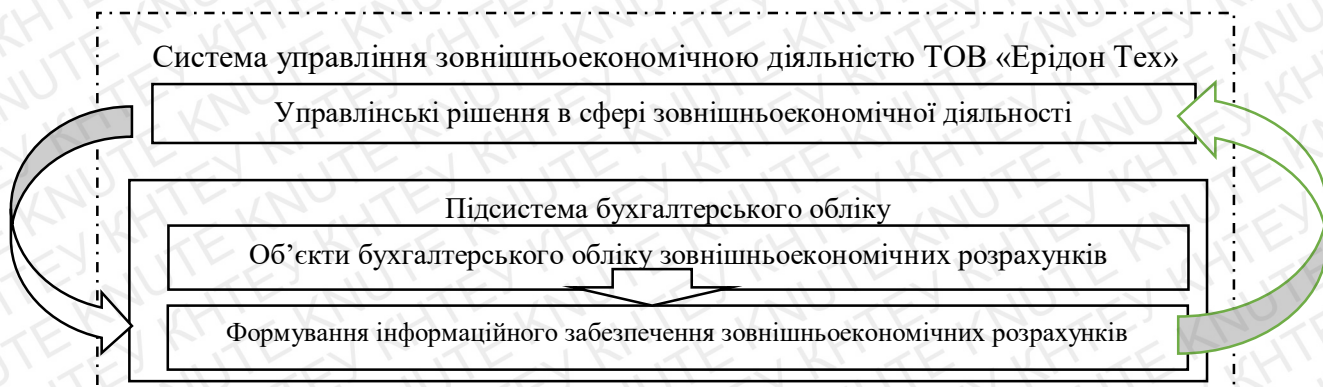

Рис. 3.1. Модель взаємозв'язку системи управління та підсистеми бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства

Джерело: розроблено на основі [12]

Дана модель декларує можливості підсистеми бухгалтерського обліку як основної складової системи управління зовнішньоекономічною діяльністю, що полягають в наданні можливості управлінському персоналу підприємства приймати рішення щодо об'єктів бухгалтерського обліку ґрунтуючись на даних оброблених в системі бухгалтерського обліку та формувати детальну інформацію про стан зовнішньоекономічних розрахунків.

До того ж, у можна відмітити, що у ТОВ «Ерідон Тех» можуть виникати проблеми та недоліки формування комунікаційного простору зовнішньоекономічних розрахунків. Причинами таких недоліків є:

- великий обсяг інформації, яка циркулює у зовнішньому та внутрішньому середовищах організації, серед якої важко відокремити релевантну її частину щодо правильності ведення обліку зовнішньоекономічних розрахунків.

- неефективна організація комунікаційних каналів, від яких залежить встановлення взаємозв'язків між різними підрозділами ЗЕД, що негативним чином відображається на єдності всієї системи обміну знаннями у процесі зовнішньоекономічних розрахунків підприємства;

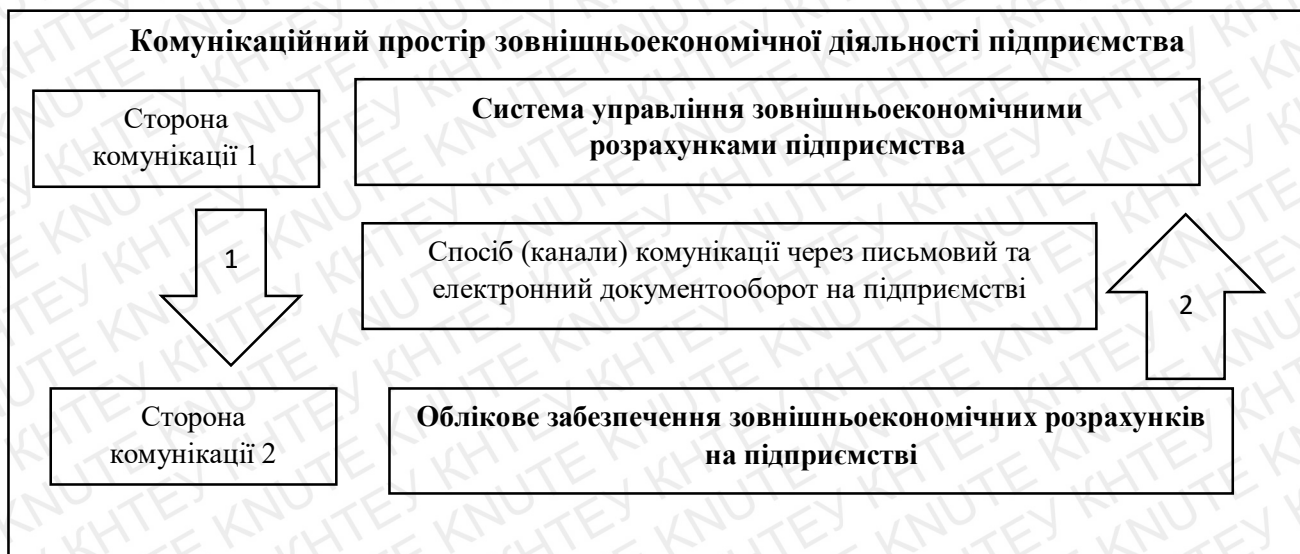
- порушення балансу між вертикальними й горизонтальними комунікаціями за рахунок відсутності зворотного зв'язку;

- формування комунікаційних потоків зовнішньоекономічних розрахунків та управління ними в умовах невизначеності» [19, с. 239–240].

Тож, на рисунку 3.2 представлено обґрунтування процесу створення комунікаційного простору системи управління зовнішньоекономічними розрахунками підприємства, враховуючи вимоги до підсистеми бухгалтерського обліку.

Тобто, комунікаційний простір є визначальним під час формування відносин між структурними підрозділами підприємствами. Представлений процес створення комунікаційним простором між системою управління зовнішньоекономічними розрахунками та підсистемою бухгалтерського обліку забезпечує формування налагодженого управління зовнішньоекономічною діяльністю та результативного ведення бухгалтерського обліку, а також є

основою реформування облікової системи підприємства, яка повинна враховувати вплив управлінських рішень в сфері здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Примітки:

1 – інформаційні запити, управлінська звітність;

2 – бухгалтерська (фінансова, податкова та інша) та нефінансова звітність про стан та результати зовнішньоекономічних розрахунків

Рис. 3.2. Створення комунікаційного простору системи управління зовнішньоекономічними розрахунками під впливом облікового інформаційного забезпечення

Джерело: розроблено на основі[47]

Враховуючи вище наведені аргументи, а також те, що «якість і корисність інформаційного простору зовнішньоекономічних розрахунків підприємства залежать від принципів, на яких базується бухгалтерський облік зовнішньоекономічної діяльності» [3, с. 1], в табл. 3.1. представлено основні напрями трансформації принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств, які варто враховувати під час удосконалення облікового методичного забезпечення зовнішньоекономічних розрахункових операцій підприємства. Діючі принципи організації зовнішньоекономічних розрахункових операцій ТОВ «Ерідон Тех» наведено у Додатку Є, рекомендації удосконалення діючих принципів – представлено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Напрями трансформації принципів бухгалтерського обліку
зовнішньоекономічних розрахункових операцій в розрізі впливу системи
управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства**

Сфера прийняття управлінських рішень в процесі ведення зовнішньоекономічних розрахункових операцій	Принципи бухгалтерського обліку
1. Етап підготовки зовнішньоекономічних операцій	
1.1. Вихід на зовнішній ринок (аналіз зовнішнього середовища та внутрішніх можливостей підприємства)	якщо враховувати сутність принципу нарахування, що закріплена в міжнародних стандартах, то доповнення характеристики даного принципу має стосуватися оцінки всіх об'єктів бухгалтерського обліку
1.2. Вибір предмету контракту (аналіз кон'юнктури ринку, розробка цінової, маркетингової та торговельної політик)	більшість інформації на даному етапі має нефінансовий характер, тому доцільно розширити сутність даного принципу, враховуючи особливості складання звітів про управління
1.3. Пошук закордонних партнерів (ведення переговорів, висилання оферт)	документи за зовнішньоекономічними операціями мають особливості умови (валюта документу, форма розрахунків, термін дії оферти тощо), які повинні відображатися в бухгалтерському обліку
2. Етап реалізації зовнішньоекономічних операцій	
2.1. Укладення зовнішньоекономічного контракту	інформація за зовнішньоекономічними операціями має як фінансовий, так і нефінансовий характер, тому доцільно розширити сутність даних принципів, враховуючи вимоги до складання звітів про управління
2.2. Транспортні перевезення	доповнення характеристики даного принципу має стосуватися оцінки всіх об'єктів бухгалтерського обліку (в т. ч. формування митної, облікової та інших видів вартостей товарів за зовнішньоекономічними операціями)
2.3. Страхові послуги	
2.4. Використання платіжних інструментів (в тому числі операції в іноземній валюті)	
2.5. Митне оформлення	
2.6. Контроль за реалізацією зовнішньоекономічною операцією	умови зовнішньоекономічного контракту впливають на порядок відображення операцій в бухгалтерському обліку
доцільно переглянути сутність даного принципу на підставі порівняння з принципом нарахування, адже окремі аспекти повторюються (зокрема, щодо оцінки об'єктів обліку) враховуючи сутність даного принципу, що закріплена в міжнародних стандартах, то доповнення має стосуватися оцінки здатності суб'єкта господарювання продовжувати діяльність на безперервній основі	
3. Етап закінчення зовнішньоекономічних операцій	
3.1. Перевірка документів реалізованої зовнішньоекономічної операції	доповнення сутності даного принципу враховуючи особливості розкриття нефінансової інформації
3.2. Вирішення можливих спорів	враховуючи сутність даного принципу, що закріплена в міжнародних стандартах, то доповнення має стосуватися оцінки здатності суб'єкта господарювання продовжувати діяльність на безперервній основі

Джерело: розроблено на основі [12]

За результатами проведеного аналізу етапів здійснення зовнішньоекономічних операцій та зовнішньоекономічних розрахунків за ними, внаслідок існування невідповідностей в міжнародних та національних стандартах обліку в частині виокремлення принципів бухгалтерського обліку, в таблиці 3.1 ідентифіковано напрями трансформації принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів господарювання, що ведуть зовнішньоекономічну діяльність.

Таким чином, на підставі запропонованої моделі взаємозв'язку системи управління зовнішньоекономічними операціями та загальної підсистеми бухгалтерського обліку ТОВ «Ерідон Тех», ідентифікованих напрямів трансформації принципів бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій в розрізі впливу системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, а також охарактеризованого процесу створення комунікаційного простору системи управління зовнішньоекономічною діяльністю, слід обґрунтувати необхідність зміни принципів бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності. В табл. 3.2 представлено запропоновані зміни в частині трансформації принципів бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій.

Таблиця 3.2

Запропоновані зміни до переліку та сутності принципів бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій

Принципи бухгалтерського обліку (підхід закріплений в законодавстві) [38]	Принципи бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахунків (запропоновані зміни)
1	2
повне висвітлення - фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій	повне висвітлення - фінансова та нефінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій
єдиний грошовий вимірник - вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці	єдиний грошовий вимірник - вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці, у разі потреби фінансова звітність може бути додатково перерахована в іноземну валюту

Закінчення табл. 3.2

1	2
<p>безперервність - оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі</p>	<p>безперервність - оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі, у разі, якщо підприємство не може підтвердити такого припущення (напр., підтвердженням може виступати прибуток отриманий в звітному періоді, підтверджена платоспроможність тощо), то управлінський персонал зобов'язаний надати оцінку здатності підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи інформацію про невизначеності в діяльності</p>
	<p>достовірна оцінка - активи, зобов'язання, власний капітал, дохід та витрати визнаються в бухгалтерському обліку та фінансовій і нефінансовій звітності лише тоді, коли відповідають визначенням та критеріям визнання для цих елементів, що передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку</p>

Джерело: розроблено на основі[5]

Таким чином, ідентифіковані принципи бухгалтерського обліку враховують особливості процесу управління зовнішньоекономічною діяльністю та розрахунків за ними, що розкриті як напрями прийняття управлінських рішень та охарактеризовані в частині етапів здійснення зовнішньоекономічних операцій. Такий підхід забезпечує вирішення проблеми створення та удосконалення комунікаційного простору між системою управління та її підсистемою бухгалтерського обліку, що значним чином наповнить додатковою інформацією зовнішньоекономічні розрахунки підприємства.

3.2. Заходи щодо удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві

Зовнішньоекономічна діяльність та розрахунки за нею на ТОВ «Ерідон Тех» піддається активному впливу валютних ризиків, оскільки основним напрямом ЗЕД підприємства є імпортна діяльність. Відповідно розрахунки за такими операціями також формуються у валюті. Так як гривня активно дешевшає на зовнішньому ринку, то відповідно і підприємства мають фінансові втрати від такої ситуації. Основним напрямом удосконалення обліку зовнішньоекономічних операцій має стати спершу удосконалення управління валютними ризиками.

Дослідження стану та розвитку можливостей використання різноманітних методів управління валютними ризиками дозволяє проаналізувати їх сутність та охарактеризувати вплив на облікове відображення валютних операцій із застосуванням елементів методів управління в зовнішньоекономічній діяльності підприємств. Так, в табл. 3.3 систематизовано та обгрунтовано необхідність відображення на облікових рахунках змін в діяльності підприємств, пов'язаних із використанням як зовнішніх, так і внутрішніх методів управління валютними ризиками.

Таблиця 3.3

Зміни в системі бухгалтерського обліку під впливом застосування методів управління валютними ризиками в зовнішньоекономічній діяльності

Методи управління Валютними ризиками	Вплив на облікове відображення експортно-імпортних операцій	Напрями змін у системі бухгалтерського обліку
1	2	3
Внутрішні методи управління валютними ризиками		
Прийняття ризику	негативне значення зміни валютного курсу іноземної валюти зменшує фінансовий результат від операції та не дає можливості досягати запланованих результатів	
передача ризику через валютні застереження в контракті	укладання контракту з можливістю варіацій валютного курсу дає можливість планувати зміни в доходах та витратах у вигляді курсових різниць	

Закінчення табл. 3.3

1	2	3
диверсифікація ризику у вигляді використання різних іноземних валют	відображення розрахунків в іноземній валюті за експортно-імпортними операціями на синтетичних та аналітичних рахунках з врахуванням різних видів валют	розробка напрямів ведення аналітичного обліку операцій з розрахунків за експортно-імпортними операціями
хеджування (netting)	облікове інформаційне забезпечення є підставою для застосування природного хеджування	удосконалення процесу документування в частині формування інформації про вартість, розрахунки за експортно-імпортними операціями
Зовнішні методи управління валютними ризиками		
передача ризику за допомогою непохідних інструментів (кредити в іноземній валюті, депозити в іноземній валюті)	відображення в бухгалтерському обліку операцій з отримання кредитів та вкладення депозитів в іноземній валюті	розробка напрямів ведення аналітичного обліку операцій з управління валютними ризиками (за депозитними та кредитними рахунками, за розрахунками за дебіторською та кредиторською заборгованістю)

Джерело: розроблено на основі [5]

Вибір методу впливає на зміни в системі бухгалтерського обліку, що призводить до зміни сутності інформаційних потоків на підприємстві та впливає на управлінські рішення в сфері ведення зовнішньоекономічної діяльності.

В такому випадку, облікове відображення операції хеджування може здійснюватися в декілька етапів. У додатку Л наведено алгоритм облікового відображення операцій хеджування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, зокрема на прикладі імпортних операцій. Варто розглянути кожен із зазначених етапів.

Відповідно до чинного законодавства процес купівлі-продажу передбачає дві події: відвантаження продукції та здійснення розрахунків. Відповідно до законодавства дані події можуть відбуватися в різному порядку, а саме передплата, а потім відвантаження або навпаки відвантаження продукції, а потім здійснення розрахунків. Порядок визначення першої події повинен зазначатися в зовнішньоекономічному контракті. В залежності від першої події

здійснюються відповідні записи на синтетичних та аналітичних рахунках бухгалтерського обліку

Незалежно від того, яка подія відбувається перша — авансові платежі чи отримання товару вже на першому етапі, тобто стадії договірному процесу, існує ймовірність отримання негативного результату від зміни валютного курсу на іноземну валюту, яка є валютою контракту. Особливо цей ризик проявляється за умов нестабільності національної економіки. Сучасні методи управління валютними ризиками дають можливість зменшити негативний вплив шляхом укладання контрактів купівлі-продажу валютних фінансових інструментів на біржовому ринку. Цей контракт передбачає купівлю-продаж валюти у майбутньому за відповідним вже встановленим курсом, найчастіше за курсом, який діє в момент укладання даного контракту. Таким чином, підприємство, яке здійснює зовнішньоекономічну діяльність знижує ймовірні збитки, що пов'язані з валютним коливанням за розрахунковими операціями, які відбудуться в майбутньому за конкретним зовнішньоекономічним контрактом [14]

Вже на етапі укладання зовнішньоекономічного контракту підприємство визначає необхідність купівлі-продажу валютних інструментів управління ризиками (відкриття довгої або короткої валютної позиції). В залежності від напряму зміни курсу валют в бухгалтерському обліку визнається кредиторська чи дебіторська заборгованість та коригується сума зобов'язань перед постачальниками (у разі здійснення імпорتنих операцій) або сума заборгованості покупців (у разі експортних операцій).

Наступним етапом є визначення ефективності операцій хеджування, що безпосередньо впливає на вибір рахунків в бухгалтерському обліку та визначає подальші дії управлінського персоналу [16].

Побудований алгоритм здійснення операцій з управління валютними ризиками в зовнішньоекономічній діяльності є підставою удосконалення облікового відображення даних операцій. Адже наведений алгоритм передбачає взаємну комунікацію облікового та управлінського персоналу, що сприяє

підвищенню якості комунікаційного простору в системі управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Обрані етапи мінімізації валютних ризиків слід згрупувати у ряд основних заходів удосконалення обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Такими заходами можуть стати наступні рекомендації:

1. Доповнення існуючого плану рахунків переліком рахунків, на яких відобразатиметься справедлива вартість похідних фінансових інструментів, її зміни та витрати, пов'язані з відкриттям довгої чи короткої валютної позиції.
2. Доповнення існуючого плану рахунків переліком рахунків, на яких відобразатимуться доходи та витрати, пов'язані з операціями з управління валютними ризиками, що виникають у зв'язку із здійсненням переоцінки похідних фінансових інструментів:
3. Доповнення існуючого плану рахунків переліком рахунків, на яких відобразатимуться розрахунки за операціями з управління валютними ризиками.

Також слід навести форму документу, яку запропоновано використовувати для удосконалення процесу документування операцій з управління валютними ризиками (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Форма документу для застосування хеджування як методу управління валютними ризиками

Дебіторська заборгованість за експортними операціями	Дата звітності на час виконання контракту	Кредиторська заборгованість за імпорнтними операціями	Дата звітності на час виконання контракту	Сума компенсації заборгованості	Коротка/ довга валютна позиція
Валюта зовнішньоекономічного контракту - <i>долар США</i>					
120 000,00	31.03.2020	120 000,00	31.03.2020	-	-
100 000,00	30.06.2020	90 000,00	30.06.2020	+10 000,00	довга валютна позиція
90 000,00	30.09.2020	120 000,00	30.09.2020	-30 000,00	коротка валютна позиція

Джерело: розроблено на основі [5]

Представлений документ дозволяє виокремити вартість зовнішньоекономічних контрактів, відносно якої повинні застосовуватися зовнішні методи управління валютними ризиками, а за якими – внутрішні.

Висновки за розділом 3

У третьому розділі даної випускної кваліфікаційної роботи було запропоновано напрями удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій досліджуваного підприємства.

Процес удосконалення організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій має базуватися на удосконалення основних принципів зовнішньоекономічної діяльності, що забезпечує вирішення проблеми створення та удосконалення комунікаційного простору між системою управління та її підсистемою бухгалтерського обліку, що значним чином наповнить додатковою інформацією зовнішньоекономічні розрахунки підприємства.

Так як гривня активно дешевшає на зовнішньому ринку, то відповідно і підприємства мають фінансові втрати від такої ситуації. Основним напрямом удосконалення обліку зовнішньоекономічних операцій має стати спершу удосконалення управління валютними ризиками. Побудований алгоритм здійснення операцій з управління валютними ризиками в зовнішньоекономічній діяльності є підставою удосконалення облікового відображення даних операцій.

ВИСНОВКИ

У процесі написання випускної кваліфікаційної роботи було досягнуто поставленої мети – вивчено теоретичні аспекти організації обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій, а також здійснено пошук оптимізаційних шляхів вдосконалення їх обліку.

Було опрацьовано теоретичні основи обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій підприємства.

Сутність поняття «зовнішньоекономічних рахунків» розкрито, тобто це система розрахунків між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарювання, що виникає внаслідок здійснення різних форм зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність даного поняття також розкрита через його класифікаційні ознаки: За сутністю зобов'язання, що виникає, За формою погашення зобов'язань, За суб'єктом платежу, За ініціатором платежу, За джерелом коштів, За сутністю угоди, За формою розрахунків, За економічною підставою платежу.

Початок будь-яких економічних відносин у економічній сфері, у тому числі і зовнішньоекономічній діяльності – це укладання договорів купівлі-продажу товарів (робіт, послуг). Укладений договір стає передумовою проведення зовнішньоекономічних операцій підприємством, організації облікових процесів яких базується на первинному обліку. Аналітичний облік експортних операцій здійснюють за кожним: покупцем, платежем, валютою.

Таким чином, процес організації обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства в першу чергу керується нормативно-правовими актами та чинним законодавством України. Складність даного процесу базується на тому, що іншою стороною взаєморозрахунків обов'язково є іноземний представник. Складність також полягає у валютному регулюванні таких операцій.

Було оцінено сучасний стан обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій на підприємстві. Базою дослідження було обрано підприємство ТОВ

«Ерідон Тех». Фактична адреса підприємства є: 08130, Київська область, Києво-Святошинський район, с. Петропавлівська Борщагівка, вул. Кришталева, 5. ТОВ «Ерідон Тех» - один із багаторічних лідерів постачання на український ринок сільськогосподарської техніки від відомих світових виробників.

Підприємство ТОВ «Ерідон Тех» функціонує на ринку України досить давно та має ефективну стратегію розвитку. Підприємство має багатий виробничий потенціал, проте проблемою цього аспекту виступає те, що підприємство використовує залучені джерелами фінансування для розвитку свого виробничого потенціалу.

Облікові процеси на досліджуваному підприємстві організовані у відповідності із Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, Міжнародними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, відповідно до законодавчих нормативів та актів. Така облікова діяльність забезпечує ефективну організацію системи бухгалтерського обліку підприємства, цим самим зумовлює позитивні результати аудиторських перевірок діяльності підприємства.

ТОВ «Ерідон Тех» є підприємством, що займається імпортом сільськогосподарського обладнання на територію України. Порядок та умови організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахунків підприємства з імпорту розкриті у 19 розділі «Облікової політики» «Операції в іноземній валюті». Цим розділом передбачено розкриття загальної інформації, визнання монетарних та немонетарних статей, а також процес відображення курсових різниць у звітності підприємства.

Організація бухгалтерського обліку імпортних операцій ТОВ «Ерідон Тех», а також зовнішньоекономічних розрахунків за ними є складним процесом, що не має належного законодавчого підґрунтя. Але досліджуване підприємство організувало цей процес, враховуючи теперішні умови законодавства як на державному, так і на міжнародному рівнях.

Процес відображення зовнішньоекономічних операцій ТОВ «Ерідон Тех» у фінансовій звітності відповідає діючому нормативно-правовому

законодавству. До того ж обсяги імпорту товарів постійно зростають (у період із 2015 – 2019 роки), що свідчить про ефективність такої діяльності.

Дослідження також показало, що основними ризиками розрахунків за зовнішньоекономічними операціями ТОВ «Ерідон Тех» є валютний ризик та ризик банкрутства. ТОВ «Ерідон Тех» протягом досліджуваного періоду піддавалося впливу валютних ризиків, оскільки із 2010 року відбувається помітне здешевлення гривні по відношенню до долара, що збільшує витрати імпорту підприємства. В такому разі, основним заходом удосконалення організації зовнішньоекономічних розрахунків має стати процес мінімізації валютних ризиків.

Було запропоновано напрями удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій досліджуваного підприємства.

Процес удосконалення організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій має базуватися на удосконалення основних принципів зовнішньоекономічної діяльності, що забезпечує вирішення проблеми створення та удосконалення комунікаційного простору між системою управління та її підсистемою бухгалтерського обліку, що значним чином наповнить додатковою інформацією зовнішньоекономічні розрахунки підприємства.

Так як гривня активно дешевшає на зовнішньому ринку, то відповідно і підприємства мають фінансові втрати від такої ситуації. Основним напрямом удосконалення обліку зовнішньоекономічних операцій має стати спершу удосконалення управління валютними ризиками. Побудований алгоритм здійснення операцій з управління валютними ризиками в зовнішньоекономічній діяльності є підставою удосконалення облікового відображення даних операцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баскаков А. П. Формирование организационно-экономического механизма управления внешнеэкономической деятельностью промышленных предприятий : дис. канд. экон. наук : 08.00.05 / А. П. Баскаков. – Саратов, 2006. – 210 с.
2. Бутинець Ф. Ф. Облік зовнішньоекономічної діяльності / Ф. Ф. Бутинець, І.В. Жиглей. - Житомир: ПП «Рута», 2006. - 388 с
3. Головащенко О.М. Інформаційні та структурно-методичні засади формування фінансової звітності : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.06.04 / О.М. Головащенко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2006. – 23 с.
4. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. (для студентів економічних спеціальностей). Харків: ХНАМГ, 2006. 235 с.
5. Гордополов В.Ю. Організаційно-методичні положення бухгалтерського обліку валютних операцій в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю. Економіка та держава № 5/2018 – с. 72.
6. Гордополов В.Ю. Принципи бухгалтерського обліку в інформаційному просторі управління зовнішньоекономічною діяльністю. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2018. Вип. 1 (39). URL:<http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/129649/125199>
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (із змінами, внесеними згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/436-15>.
8. Грабовська Н., Семенишена Н. Зовнішньоекономічна діяльність як об'єкт бухгалтерського обліку. Аграрна наука та освіта Поділля : збірник наукових праць міжнар. наук.-практ. конф. (14-16 березня 2018 р., ПДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна). Тернопіль : Крок, 2018. Ч.2. С. 262–265.
9. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник / О. П. Гребельник, О. О. Романовський. – К. : Деміур, 2003. – 296 с.

10. Дідівський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник – К. : Знання, 2006. – 462 с
11. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. — Тернопіль: Век тор, 2013. — 572 с.
12. Іщенко С.В. Особливості організації інформаційної підтримки при прийнятті управлінських рішень в сфері ЗЕД / С.В. Іщенко, К.А. Пряхіна, О.С. Капінос // Вісник КрНУ ім. Михайла Остроградського. – 2015. – Вип. 3/2015 (92), Ч. 2. – С. 16–21.
13. Землячова О.А. Класифікація фінансових ризиків та методи їх зниження / О.А. Землячова, Л.С. Савочка // Фінанси, банки, інвестиції : наук. вісн. – 2012. – № 3. – С. 50–57.
14. Корж Н.В. Методи управління фінансовими ризиками / Н.В. Корж // ТРАЕКТОРИЯ НАУКИ. Международный электронный научный журнал. – 2016. – № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oaji.net/articles/2016/3992-1478384580.pdf>.
15. Ксендзук В.В. Бухгалтерський облік та аналіз операцій хеджування валютних ризиків: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09. — Житомир, 2015. — 21 с
16. Ксендзук В.В. Методи управління валютними ризиками у зовнішній торгівлі. ВІСНИК ЖДТУ. 2016. № 1 (75)/ - с/ 142/
17. Ксендзук В.В. Методи управління валютними ризиками в зовнішній торгівлі / В.В. Ксендзук // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2016. – № 1. – С. 142–151. – URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2016_1_20.
18. Ксендзук В.В. Розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності як економічна категорія в системі міжнародних економічних відносин. ВІСНИК ЖДТУ. 2017. № 3 (77), с. 110.
19. Митний кодекс України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
20. Назаренко З.В. Організація обліку експортно-імпортних операцій на підприємстві URL:

file://localhost/C:/Users/User/Desktop/Тези/Экономические%20науки_%207%20Учет%20и%20аудит.mht.

- 21.Новіков О.Є., Садріонов Т. Ш. Систематизація наукових поглядів щодо визначення сутності терміна «зовнішньоекономічна діяльність». Вісник Хмельницького національного університету 2015, № 2. Т. 2. С. 186.
- 22.Олійник О.В. Організація економічного аналізу: диференціація наукових підходів / О.В. Олійник // Міжнародний збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 2 (17). – С. 232–240 URL <http://pbo.ztu.edu.ua/article/download/51907/48127>.
- 23.Оляднічук Н.В. Облік експортно імпорتنих операцій / Н.В. Оляднічук, О.Д. Підлубна // Облік і фінанси. — 2017. — № 1 (75). — 2017. — С. 48—56.
- 24.Оляднічук Н.В., Підлубна О.Д. Облік експортно-імпорتنих операцій. Облік і фінанси, № 1 (75)' 2018, с. 48.
- 25.Основи організації та механізм міжнародних розрахунків: навч. посібн. [Текст]; за ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2004. – 320 с.
- 26.Офіційний курс гривні щодо іноземних валют. URL: <https://index.minfin.com.ua/exchange/nbu/curr/usd>.
- 27.Пісьмаченко Л.М. Державне управління зовнішньоторгівельною діяльністю в Україні: регулювання та контроль : монографія / Л. М. Пісьмаченко. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2008. – 366 с.
- 28.Писаревський І.М. Управління ризиками : навч. посібник / І.М. Писаревський, О.Д. Стешенко – Харків : ХНАМГ, 2008. – 124 с. URL http://eprints.kname.edu.ua/11051/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81risk_%D0%BF%D0%B5%D1%87._%D0%B2%D0%B0%D1%80.pdf.
- 29.Податковий кодекс України (із змінами і доповненнями) URL: http://pku.io.ua/s108600/podatkoviy_kodeks_ukraeni_st.201-300.
- 30.Покровская В. В. Международные коммерческие операции и их регламентация / В. В. Покровская ; за ред. В. В. Покровская. – М. : ИНФРА, 1996. – 336 с.

31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" Затверджено Наказ Міністерства фінансів України 29.11.99 № 290 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00-21>. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку
33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Наказ Мінфіну України від 10.08.2000 р. № 193. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
35. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) : наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 р. № 201 (із змінами і доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>.
36. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України / Верховна Рада України URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
37. Про валюту і валютні операції: Закон України від 28.04.2020 р. № 2473-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
38. Про врегулювання ситуації на грошово кредитному та валютному ринках України Постанова НБУ від 13.12.2016 № 410 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0410500-16>.
39. Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова НБУ від 02.01.2019 №5 URL — <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text>
40. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України URL: http://ukrexport.gov.ua/ukr/zakon_v_sferi_zed/ukr/3201.html.
41. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959–XII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
42. Сайт Державної фіскальної служби України URL: <http://sfs.gov.ua>.

43. Свідерська А.В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук; спеціальність 08.00.04 — економіка та управління підприємствами. (за видами діяльності). — Хмельницький, 2016. — 290 с.
44. Секіріна Н.В. Проблеми визначення понять «зобов'язання» і «розрахунки» як категорій обліку / Н.В. Секіріна ; зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми і перспективи реалізації облікової, контрольної та аналітичної функцій у соціокультурному просторі сучасного бізнесу» (Донецьк, 12–13 травня). – Донецьк : Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2011. – С. 100–103.
45. Соловьева, А.М. Анализ системы международных расчетов и ее составляющих [Текст] / А.М.Соловьева // Современные проблемы гуманитарных и естественных наук: Материалы VIII международной научно-практической конференции. Институт стратегических исследований. – М.: 26–27 сентября, 2011. – 11 с.
46. Сотченко Є. Методичні підходи до сутності міжнародних розрахунків по імпорتنих та експортних операціях у системі розрахункових відносин України / Євген Сотченко // Галицький економічний вісник, — Т. : ТНТУ, 2016. — Том 48. — № 1. — С. 32-39. — (Економіка та управління національним господарством).
47. Терлецька Ю.О. Теоретичні підходи до оцінки якості організаційних комунікацій / Ю.О. Терлецька, В.В. Іванюк, В.Р. Литвинюк // Економіка та управління підприємством. – 2014. – Вип. I (53). – 2014. – С. 238–245.
48. Українська О.О. Фінансові ризики суб'єктів господарювання: оцінка і зниження їх негативного впливу : автореф. дис. ... к. е. н. : спец. 08.00.08 / О.О. Українська. – Донецьк : Донец. нац. ун-т, 2010. – 20 с.
49. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки : навч. посібник / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2006. – 435 с
50. Himick, Darlene, and Kate Ruff. "Counter accounts of profit: outrage to action through “just” calculation." Accounting, Auditing & Accountability Journal, 2019.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Аналіз складу та структури імпортованих товарів ТОВ «Ерідон Тех»

Види продукції (робіт, послуг)	2015		2016		2017		2018		2019		Відхилення	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
«КЛААС»	313,8	21,2	324,2	21,1	414,9	21,1	395,4	21,2	434,4	21,1	120,6	38,4
«ЛЕМКЕН»	44,7	3,0	45,4	3,0	58,5	3,0	56,3	3,0	60,8	3,0	16,1	36,1
«КУН»	404,4	27,3	400,3	26,1	523,1	26,7	509,6	27,3	536,5	26,1	132,1	32,7
«ДЖАКТО»	251,6	17,0	246,7	16,1	323,8	16,5	317,0	17,0	330,6	16,1	79,0	31,4
«ПЛА»	190,6	12,9	192,9	12,6	249,4	12,7	240,2	12,9	258,6	12,6	67,9	35,6
«ХАВЕ-ВЕСТЕР»	141,9	9,6	151,9	9,9	191,2	9,7	178,8	9,6	203,6	9,9	61,7	43,4
«Сук Ап»	134,5	9,1	174,6	11,4	201,7	10,3	169,5	9,1	234,0	11,4	99,5	74,0
Всього	1481,5	100,0	1536,1	100,0	1962,5	100,0	1866,6	100,0	2058,4	100,0	576,9	38,9

ДОДАТОК Б

**Динаміка фінансових результатів ТОВ «Ерідон Тех» від ввезення
імпортованих товарів, млн.грн**

	«КЛААС»	«ЛЕМКЕН»	«КУН»	«ДЖАКТО»	«ПЛА»	«ХАВЕ-ВЕСТЕР»	«Сук Ап»
2015 рік							
Виручка від реалізації імпортованих товарів, включених у вартість виробленої продукції	53,00	7,54	68,29	42,48	32,19	23,96	22,71
Витрати на імпорт товарів	29,28	4,17	37,73	23,47	17,79	13,24	12,55
Фінансовий результат	23,72	3,38	30,56	19,01	14,41	10,72	10,16
2016 рік							
Виручка від реалізації імпортованих товарів, включених у вартість виробленої продукції	58,38	8,17	72,09	44,43	34,74	27,35	31,44
Витрати на імпорт товарів	30,25	4,23	37,35	23,02	18,00	14,17	16,29
Фінансовий результат	28,13	3,94	34,74	21,41	16,74	13,18	15,15
2017 рік							
Виручка від реалізації імпортованих товарів, включених у вартість виробленої продукції	75,10	10,59	94,67	58,61	45,14	34,60	36,52
Витрати на імпорт товарів	38,71	5,46	48,80	30,21	23,27	17,84	18,82
Фінансовий результат	36,39	5,13	45,87	28,40	21,87	16,77	17,69
2018 рік							
Виручка від реалізації імпортованих товарів, включених у вартість виробленої продукції	64,93	9,24	83,68	52,05	39,44	29,36	27,83
Витрати на імпорт товарів	36,89	5,25	47,54	29,57	22,41	16,68	15,81
Фінансовий результат	28,04	3,99	36,13	22,48	17,03	12,68	12,02
2019 рік							
Виручка від реалізації імпортованих товарів, включених у вартість виробленої продукції	77,82	10,89	96,10	59,22	46,32	36,46	41,91
Витрати на імпорт товарів	40,53	5,67	50,05	30,85	24,12	18,99	21,83
Фінансовий результат	37,29	5,22	46,05	28,38	22,19	17,47	20,08

ДОДАТОК В

За сутністю зобов'язання, що виникає	<ul style="list-style-type: none"> •Оплатне •Безоплатне
За формою погашення зобов'язань	<ul style="list-style-type: none"> •у безготівковій грошовій формі •в готівково-товарній формі
За суб'єктом платежу	<ul style="list-style-type: none"> •банківські •клієнтські
За ініціатором платежу	<ul style="list-style-type: none"> •Імпортер •Експортер
За джерелом коштів	<ul style="list-style-type: none"> •Власні •Запозичені
За сутністю угоди	<ul style="list-style-type: none"> •Торгові •Неторгові
За формою розрахунків	<ul style="list-style-type: none"> •банківський переказ •акредитив •інкасо
За економічною підставою платежу	<ul style="list-style-type: none"> •товари, послуги •інвестиційні довірче управління •штрафи, пені, податки, •внески до статутного капіталу

Рис. В.1. Класифікація зовнішньоекономічних розрахунків

Джерело: розроблено на основі[25]

Класифікація банківських операцій по зовнішньоекономічних розрахунках

Класифікація банківських операцій по міжнародних розрахунках	Характеристика
Конверсійні операції	<ul style="list-style-type: none"> – купівля/продаж іноземної валюти за грн.; – купівля / продаж однієї іноземної валюти за іншу
Консультаційні послуги	<ul style="list-style-type: none"> – інформування про тарифи банку; – роз'яснення законодавчих актів України в галузі міжнародних розрахунків; – допомога з питань складання валютно-фінансових і платіжних умов зовнішньоторговельного контракту
Банківські гарантії	– банк платника коштів зобов'язується здійснити платіж на вимогу бенефіціара у разі невиконання платником своїх зобов'язань
Торгове фінансування	– банк здійснює цільове фінансування зовнішньоторговельних контрактів (експортних та імпорتنих) своїх клієнтів-учасників зовнішньоекономічної діяльності
Валютний контроль	– допомога в складанні й перевірка документів: паспорта угоди, довідки про валютні операції, довідки про підтверджуючі документи, заяви на переказ, платіжні доручення, розпорядження про розподіл коштів з транзитного рахунку
Списання / зарахування коштів з рахунку / на рахунок клієнта	– банківським переказом на підставі платіжного доручення / заяви на переказ в іноземній валюті; у формі документарного акредитиву – переказ грошових коштів за допомогою платіжного доручення / заяви на переказ в іноземній валюті проти документа відповідно до умов акредитива; у формі документарного інкасо – переказ грошових коштів з рахунку імпортера на користь бенефіціара-експортера
Фінансовий моніторинг	– діяльність банку з виявлення операцій, що підлягають обов'язковому контролю, які мають заплутаний або незвичний характер, по операціях, пов'язаних з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом

Джерело: розроблено на основі [46, с.32]

Рис. Д.1. Групувальні ознаки первинних документів зовнішньоекономічних операцій

*ТТН – товарно-транспортна накладна,

**ВМД – валютно-митна декларація

Джерело: розроблено на основі [43]

Рис. Е.1. Алгоритм формування інформації аналітичного і синтетичного обліку зовнішньоекономічних операцій

Джерело: розроблено на основі[24]

Принципи організації обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій ТОВ «Ерідон Тех»

Сфера прийняття управлінських рішень в процесі ведення зовнішньоекономічних розрахункових операцій	Принципи бухгалтерського обліку
1. Етап підготовки зовнішньоекономічних операцій	
1.1. Вихід на зовнішній ринок (аналіз зовнішнього середовища та внутрішніх можливостей підприємства)	принцип нарахування - витрати на проведення дослідження зовнішнього ринку та на ведення переговорів (відрядження, реклама тощо)
1.2. Вибір предмету контракту (аналіз кон'юнктури ринку, розробка цінової, маркетингової та торговельної політик)	принцип повного висвітлення - відображення інформації про витрати за зовнішньоекономічними операціями, яка впливає на рішення, в фінансовій звітності
1.3. Пошук закордонних партнерів (ведення переговорів, висилання оферт)	принцип превалювання сутності над формою - офerti, що складаються на підприємстві, розкривають економічну сутність зовнішньоекономічних операцій
2. Етап реалізації зовнішньоекономічних операцій	
2.1. Укладення зовнішньоекономічного контракту	принцип повного висвітлення - відображення у фінансовій звітності фактичних та потенційних наслідків зовнішньоекономічних операцій та подій
2.2. Транспортні перевезення	принцип єдиного грошового вимірника - оцінка статей у фінансовій звітності відбувається в єдиній грошовій одиниці
2.3. Страхові послуги	
2.4. Використання платіжних інструментів (в тому числі операції в іноземній валюті)	принцип нарахування - доходи і витрати за зовнішньоекономічними операціями відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів
2.5. Митне оформлення	принцип превалювання сутності над формою - умови зовнішньоекономічного контракту розкривають економічну сутність зовнішньоекономічних операцій
2.6. Контроль за реалізацією зовнішньоекономічної операцією	
принцип послідовності - постійне застосування підприємством обраної облікової політики, що впливає на вибір методів оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів та витрат	
принцип безперервності - оцінка активів та зобов'язань за зовнішньоекономічними операціями здійснюється виходячи з припущення, що діяльність підприємства буде тривати далі	
3. Етап закінчення зовнішньоекономічних операцій	
3.1. Перевірка документів реалізованої зовнішньоекономічної операції	принцип автономності - особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства
3.2. Вищення можливих спорів	принцип безперервності - оцінка активів та зобов'язань за зовнішньоекономічними операціями здійснюється виходячи з припущення, що діяльність підприємства буде тривати далі

Джерело: розроблено на основі[12]

Рис. Ж.1. Організаційна структура ТОВ «Ерідон-Тех»

Джерело: розроблено на основі звітності ТОВ «Ерідон Тех»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

До додатку Ж

Перевагами такої структури управління є: швидке виконання дій щодо розпорядження та вказівок, які видаються вищестоячими керівниками нижчестоячим; раціональне поєднання лінійних та функціональних взаємозв'язків; стабільність повноважень та відповідальності персоналу; єдність та чіткість розпорядництва; оперативне прийняття рішень; персональна відповідальність кожного керівника за результати діяльності; професійне вирішення завдань спеціалістами функціональних служб.

В свою чергу недоліками такої організаційної структури є: дублювання управлінських функцій; розпорошення відповідальності; внутрішні виробничі бар'єри, які відділяють виробничі підрозділи від функціональних; протиріччя між лінійними та функціональними керівниками; протидія лінійних керівників роботі функціональних спеціалістів; спотворення інформації функціональних керівників при її передачі лінійними керівниками виконавцям.

ДОДАТОК 3

Таблиця 3.1

Оцінка складу, структури та динаміки джерел формування майна ТОВ «Ерідон Тех»

Показник	Значення, тис.грн					Відхилення								
						2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		
	2015	2016	2017	2018	2019	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%	
Усього майна, тис. грн.	1256524	1610928	1895209	1986159	2275728	354404	28,21	284281	17,65	90950	4,80	289569	14,58	
Власний капітал тис. грн.	-294960	-378154	-444887	-767759	5241	-83194	28,21	-66733	17,65	-	322872	72,57	773000	-100,68
У % до майна	-15,56	-19,95	-23,47	-38,66	0,23	-4,39	28,21	-3,52	17,64	-15,19	64,72	38,89	-100,59	
Власний оборотний капітал тис. грн.	346685	444468	522903	751468	964761	97783	28,21	78435	17,65	228565	43,71	213293	28,38	
У % до ВК	18,29	23,45	27,59	37,84	42,39	5,16	28,21	4,14	17,65	10,25	37,15	4,55	12,02	
Позиковий капітал тис. грн.	1551484	1989082	2340096	2753918	2270487	437598	28,21	351014	17,65	413822	17,68	-	483431	-17,55
У % до майна	81,86	104,95	123,47	138,66	99,77	23,09	28,21	18,52	17,65	15,19	12,30	-38,89	-28,05	
Поточні зобов'язання тис. грн.	533531	684014	804722	1070031	405552	150483	28,21	120708	17,65	265309	32,97	-	664479	-62,10
У % до ПК	28,15	36,09	42,46	53,87	17,82	7,94	28,21	6,37	17,65	11,41	26,87	-36,05	-66,92	
Кредиторська заборгованість тис. грн.	527121	675796	795 054	1065284	395 850	148675	28,21	119258	17,65	270230	33,99	-	669434	-62,84
У % до ПЗ	27,81	35,66	41,95	53,64	17,39	7,85	28,23	6,29	17,64	11,69	27,87	-36,25	-67,58	

Джерело: розроблено на основі звітності ТОВ «Ерідон Тех»

Аналіз фінансового стану ТОВ «Ерідон Тех»

Показник	Значення, тис.грн					Відхилення							
						2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018	
	2015	2016	2017	2018	2019	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%
Всього майна, тис. грн.	1256524	1610928	1895209	1986159	2275728	354404	28,21	284281	17,65	90950	4,80	289569	14,58
1.Необоротні активи тис.грн.	909839	1166460	1372306	1234691	1310967	256621	28,21	205846	17,65	-137615	-10,03	76276	6,18
У % до майна	48,01	61,55	72,41	62,16	57,61	13,54	28,20	10,86	17,64	-10,25	-14,16	-4,55	-7,32
2.Оборотні активи, тис. грн.	346685	444468	522903	751468	964761	97783	28,21	78435	17,65	228565	43,71	213293	28,38
У % до майна	18,29	23,45	27,59	37,84	42,39	5,16	28,21	4,14	17,65	10,25	37,15	4,55	12,02
2.1.Запаси тис. грн.	269116	345020	405906	503472	577339	75904	28,20	60886	17,65	97566	24,04	73867	14,67
У % до ОА	14,20	18,21	21,42	25,35	25,37	4,01	28,24	3,21	17,63	3,93	18,35	0,02	0,08
2.2.Дебіторська заборгованість тис. грн.	44724	57338	67457	93716	101630	12614	28,20	10119	17,65	26259	38,93	7914	8,44
У % до ОА	2,36	3,03	3,56	4,72	4,47	0,67	28,39	0,53	17,49	1,16	32,58	-0,25	-5,30
2.3.Поточ. фін. інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	33340	42743	50286	88495	183508	9403	28,20	7543	17,65	38209	75,98	95013	107,37
У % до ОА	1,76	2,25	2,65	4,46	8,06	0,49	27,84	0,4	17,78	1,81	68,30	3,6	80,72
3.Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	1028	1318	1551	625	344	290	28,21	233	17,68	-926	-59,70	-281	-44,96
У % до майна	0,05	0,07	0,08	0,03	0,02	0,02	40,00	0,01	14,29	-0,05	-62,50	-0,01	-33,33

Джерело: розроблено на основі звітності ТОВ «Ерідон Тех»

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Ерідон Тех»

Показник	Значення, тис.грн					Відхилення							
						2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018	
	2015	2016	2017	2018	2019	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%
Оборотні активи, тис. грн.	346685	444468	522903	751468	964761	97783	28,21	78435	17,65	228565	43,71	213293	28,38
Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	33340	42743	50286	88495	183508	9403	28,20	7543	17,65	38209	75,98	95013	107,37
Поточні фінансові інвестиції, тис. грн.	0,00	0,00				0							
Запаси, тис. грн.	269116	345020	405906	503472	577 339	75904	28,20	60886	17,65	97566	24,04	73867	14,67
Поточні зобов'язання, тис. грн.	533531	684014	804722	1070031	405 552	150483	28,21	120708	17,65	265309	32,97	-664479	-62,10
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,05	0,06	0,08	0,45	0,01	25,00	0,01	20,00	0,02	33,33	0,37	462,50
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,10	0,12	0,15	0,17	0,70	0,02	20,00	0,03	25,00	0,02	13,33	0,53	311,76
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,04	0,05	0,06	0,08	0,45	0,01	25,00	0,01	20,00	0,02	33,33	0,37	462,50

Джерело: розроблено на основі звітності ТОВ «Ерідон Тех»

Динаміка прибутковості ТОВ «Ерідон Тех»

Показник	Значення, тис.грн					Відхилення							
						2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018	
	2015	2016	2017	2018	2019	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%
Виручка (валовий дохід), тис. грн.	982520	1259641	1481930	2005184	2494836	277121	28,21	222289	17,65	523254	35,31	489652	24,42
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	-891537	-1142996	-1344701	-1599838	-1914511	-251459	28,21	-201705	17,65	-255137	18,97	-314673	19,67
Собівартість, в % до виручки	-60,16	-77,13	-90,74	-79,79	-76,74	-16,97	28,21	-13,61	17,65	10,95	-12,07	3,05	-3,82
Прибуток (збиток) від реалізації, тис. грн.	90983	116645	137229	405346	580325	25662	28,21	20584	17,65	268117	195,38	174979	43,17
Рівень рентабельності, % (п.5/п.7*100)	-649,67	-832,92	-979,9	-394,68	-329,9	-183,25	28,21	-146,98	17,65	585,22	-59,72	64,78	-16,41
Прибуток від реалізації, в % до виручки	6,14	7,87	9,26	20,21	23,26	1,73	28,18	1,39	17,66	10,95	118,25	3,05	15,09
Балансовий прибуток, тис. грн.	-509171	-652784	-767 981	-210 915	-356 488	-143613	28,21	-115197	17,65	557066	-72,54	-145573	69,02
Платежі до бюджету, тис. грн.	4280	5488	6 456	-109 659	20 943	1208	28,22	968	17,64	-116115	-	130602	-119,10
Чистий прибуток, тис. грн. (п.10-п.11)	-504891	-647296	-761525	-320574	-335545	-142405	28,21	-114229	17,65	440951	-57,90	-14971	4,67

Джерело: розроблено на основі звітності ТОВ «Ерідон Тех»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

До Додатку З

За даними таблиці 3.1. відзначимо, що власний капітал підприємства не є джерелом фінансування майна підприємства, адже його розмір має від'ємне значення. Ситуація покращилася лише у 2019 році, коли величина ВК почала становити 5241 тис.грн.

Важливу роль у фінансуванні майна підприємства надається позиковому капіталу підприємства. Проте його величина в динаміці років у структурі фінансування зменшується: із 81,86% у 2015 році до 99,77% у 2019 році за рахунок збільшення власного капіталу. Така ситуація наражає підприємство на ризик банкрутства у разі потреби сплати своїх зобов'язань.

У таблиці 3.2. у структурі позикового вагому роль відіграють довгострокові зобов'язання, бо вони займають більшу половину відсоткового співвідношення.

За результатами графного спостереження розмірів оборотних та необоротних активів підприємства слідує, що оборотні активи зростають в вазі в динаміці років і у 2019 році на 14,83% більше 2015 року. Така ситуація склалася в результаті зменшення частки структури необоротних активів із 48,01% у 2015 році до 57,61% у 2019 році.

У складі необоротних активів підприємства найбільшу питому вагу займають запаси підприємства (25,37% у 2019 році), наступним за розмірами є грошові кошти (8,06% у 2019 році) та дебіторська заборгованість, що становить 4,47% у 2019 році.

У таблиці 3.3. з аналізу ліквідності підприємства впливає, що компанія має досить низький рівень ліквідності, що значним чином наражає її на ризик банкрутства. Позитивним є ріст динаміки ліквідності як абсолютної, так і швидкої.

Ріст абсолютної ліквідності пояснюється ростом власного капіталу підприємства із мінусового значення в плюсове та, відповідно зниженням позикового капіталу. В свою чергу швидка ліквідність підприємства зросла за

рахунок збільшення питомої ваги грошових коштів в наявності у підприємства (депозитів та грошей в касі та на рахунках у банках). Якщо дана динаміка буде продовжуватися, то є ймовірність у підприємства покращити свій фінансовий стан та знизити ризик банкрутства.

Для характеристики ефективності господарської діяльності, рівня використання його ресурсів, раціональності здійснених витрат широко застосовуються відносні показники, які в економічній практиці одержали назву рентабельності.

У Додатку 3, табл. 3.4 представлено динаміку прибутковості ТОВ «Ерідон Тех».

За результатами попередніх досліджень та за результатами досліджень в табл. 2.5 можна визначити, що підприємство діє неефективно, оскільки із 2015 року по 2019 рік отримує збиток як результат діяльності. Але, зважаючи на рейтингову оцінку діяльності та імідж підприємства, така політика управління прибутковістю може свідчити про швидкий розвиток підприємства, що і є причиною отримання збитків.

Адже собівартість продукції підприємства становить значну частку його витрат. Проте цей показник в динаміці помітно скоротився: із 90,74% у 2017 році до 76,74% у 2019 році. Адже в результаті таких змін виручка від реалізації не зменшилась, а навпаки – зросла. Що і є підтвердженням вищезазначеного припущення – підприємство на шляху розвитку

ДОДАТОК К

Рис. К.1. Схема комп'ютерної форми бухгалтерського обліку ТОВ «Ерідон Тех»

Джерело: розроблено на основі облікової політики ТОВ «Ерідон Тех»

Таблиця К.1

Характеристика розділів облікової політики ТОВ «Ерідон Тех»

Назва розділу	Характеристика
Розділ 1. Загальні положення облікової політики, принципи і підходи до складання і подання фінансової звітності	Загальні положення облікової політики, Загальні підходи до складання фінансової звітності, Валюта звітності, Звітний період, Фінансова звітність, Принципи консолідації, Особливості подання елементів фінансової звітності, Викривлення фінансової звітності внаслідок помилок, операційні сегменти.
Розділ 2. Принципи обліку по об'єктам бухгалтерського обліку	Основні засоби, Інвестиційна нерухомість, Нематеріальні активи, Витрати на позики, Інвестиції в асоційовані підприємства та спільна діяльність, Запаси, Біологічні активи та сільськогосподарська продукція, Фінансові інструменти, Аванси, Необоротні активи, утримувані для продажу та припинення діяльності, Оренда, Власний капітал, Виплати працівникам, Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу, Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи, Виручка та інші операційні доходи, Витрати, Податки на прибуток, Операції в іноземній валюті, Операції з пов'язаними сторонами, Відображення подій після звітного періоду.

Джерело: розроблено на основі облікової політики ТОВ «Ерідон Тех»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до Додатку К

Варто зазначити, що ТОВ «Ерідон Тех» для автоматизації облікового процесу на підприємстві використовує програму 1С 8.2 для підприємств України, а для ведення податкового обліку та формування звітності по розрахунках ПДВ – програма М.Е.Д.О.К.

Програма 1С 8.2 для підприємств України є програмою, яка призначена для автоматизації обліку діяльності підприємства. Програма 1С:Підприємство розроблена фірмою 1С (Москва). Вона має свої представництва в Україні, які адаптують програму до вимог ведення національного бухгалтерського обліку і впроваджують їх у практику.

Програма 1С широко і активно використовується для ведення обліку як великими підприємствами, так і малими фірмами. Її використовують не лише бухгалтери, а й менеджери, складські працівники, працівники відділу кадрів, керівники підприємств тощо. Програма є незамінною у веденні бухгалтерського та управлінського обліків.

Основним документом, що регулює облікову діяльність ТОВ «Ерідон Тех» є Наказ про облікову політику підприємства. Основною метою облікової політики на підприємстві є формування: повної об'єктивної та достовірної інформації, яка максимально адекватно розкриває його діяльність для зацікавлених осіб; правил використання прийомів первинного обліку; положень з обліку та оцінки майна, зобов'язань, основних засобів, фінансових інвестицій, запасів; обліку витрат та обчислення собівартості продукції і обсягів незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів і джерел забезпечення наступних витрат; доходів від продажу продукції, робіт, послуг.

Облікова політика ТОВ «Ерідон Тех» складається із двох основних розділів та додатків. Коротка характеристика змісту кожного розділу облікової політики досліджуваного підприємства наведена у табл. К.1.

Облікові процеси на досліджуваному підприємстві організовані у відповідності із Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського

обліку, Міжнародними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, відповідно до законодавчих нормативів та актів. Така облікова діяльність забезпечує ефективну організацію системи бухгалтерського обліку підприємства, цим самим зумовлює позитивні результати аудиторських перевірок діяльності підприємства.

ДОДАТОК Л

Рис. Л.1. Алгоритм здійснення операцій з управління валютними ризиками в зовнішньоекономічній діяльності

Джерело: розроблено на основі[5]

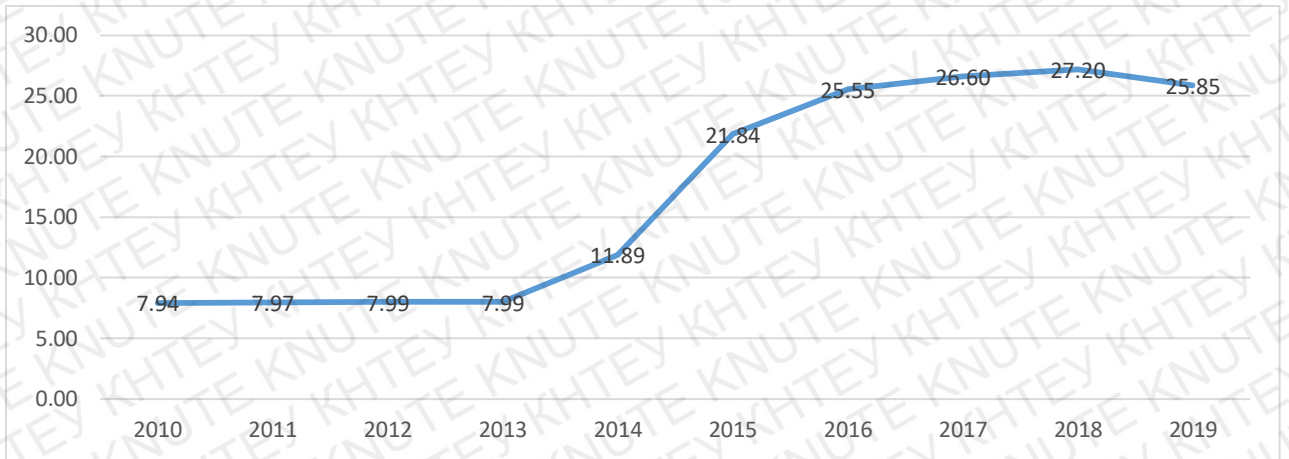

Рис. 2.6. Динаміка офіційного курсу долара США до гривні протягом 2015-2019 років в Україні, грн

Джерело: розроблено на основі[26]

ДОДАТОК Н

Огляд спеціальної літератури з питань зовнішньоекономічних
розрахунків

№ пор.	Джерело	Використання в роботі для удосконалення обліку зовнішньоекономічних розрахункових операцій
1	Баскаков А. П. Формирование организационно-экономического механизма управления внешнеэкономической деятельностью промышленных предприятий	Досліджено стан систем управління ЗЕД і розроблено методичну та організаційну базу формування організаційно-економічного механізму управління зовнішньо-екномічною діяльністю.
2	Бутинець Ф. Ф. Облік зовнішньоекономічної діяльності	Досліджено теоретичні основи обліку зовнішньоекономічних розрахунків
3	Головащенко О.М. Інформаційні та структурно-методичні засади формування фінансової звітності : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.04 / О.М. Головащенко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2006	Досліджено елементи сучасної фінансової звітності, що сформовані під впливом різноманітних теорій балансоведення, й визначені підходи до отримання достовірної інформації за допомогою інтеграції концепцій статичної та динамічної інтерпретації балансу.
4	Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. (для студентів економічних спеціальностей). Харків: ХНАМГ, 2006	Розглядлися питання бухгалтерського та податкового обліку експортних, імпорتنих, кредитних операцій, операцій по інвестуванню та операцій з давальницькою сировиною, а також інших операцій, що здійснюються підприємствами в іноземній валюті.
5	Гордополов В.Ю. Організаційно-методичні положення бухгалтерського обліку валютних операцій в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю	проаналізовано зміни в системі бухгалтерського обліку під впливом застосування методів управління валютними ризиками в зовнішньоекономічній діяльності.
6	Гордополов В.Ю. Принципи бухгалтерського обліку в інформаційному просторі управління зовнішньоекономічною діяльністю. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2018. Вип. 1 (39)	Визначено вплив облікового інформаційного забезпечення на створення комунікаційного простору системи управління зовнішньоекономічною діяльністю.
8	Грабовська Н., Семенишена Н. Зовнішньоекономічна діяльність як об'єкт бухгалтерського обліку. Аграрна наука та освіта Поділля : збірник наукових праць міжнар. наук.-практ. конф	Досліджено методологію та організацію обліку та контролю операцій в сфері зовнішньоекономічної діяльності.

9	Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник / О. П. Гребельник, О. О. Романовський. – К. : Деміур, 2003.	визначенні потреби підвищення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, виявлені головні передумови та розроблені загальні рекомендації щодо шляхів удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємств
10	Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник – К. : Знання, 2006. – 462 с	розглядається механізм організації та здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств України, роль держави в регулюванні зовнішньоекономічного сектору економіки, інструменти митного, валютного і податкового регулювання ЗЕД підприємств
11	Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. — Тернопіль: Век тор, 2013.	проаналізовано особливості здійснення розрахункових документарних та недokumentарних операцій в зовнішньоекономічній діяльності, умови міжнародних поставок товару, специфіка здійснення поточних та строкових валютних угод.
12	Іщенко С.В. Особливості організації інформаційної підтримки при прийнятті управлінських рішень в сфері ЗЕД / С.В. Іщенко, К.А. Пряхіна, О.С. Капінос	Досліджено особливості інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень в зовнішньоекономічній діяльності підприємств в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів в економіці з урахуванням ускладнення інформаційних потоків.
13	Землячова О.А. Класифікація фінансових ризиків та методи їх зниження / О.А. Землячова, Л.С. Савочка // Фінанси, банки, інвестиції : наук. вісн. – 2012	вивчені поняття, сутність фінансових ризиків, їх класифікація за окремими критеріями. Наведені існуючі в науковій літературі методи зниження фінансових ризиків та викладена їх систематизована класифікація. Запропоновані додаткові методи зниження фінансових ризиків, які дозволяють краще враховувати специфіку діяльності окремих підприємств
14	Корж Н.В. Методи управління фінансовими ризиками / Н.В. Корж // ТРАЕКТОРИЯ НАУКИ	Досліджено сутність і природу фінансових ризиків, проведена їхня класифікація, розглянуто особливості управління фінансовими ризиками.
15	Ксндзук В.В. Бухгалтерський облік та аналіз операцій хеджування валютних ризиків: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09	визначено місце валютних операцій в господарській діяльності підприємства, проаналізовано зміни в системі бухгалтерського обліку під впливом застосування методів управління валютними ризиками в зовнішньоекономічній діяльності.

16	Ксендзук В.В. Методи управління валютними ризиками у зовнішній торгівлі. ВІСНИК ЖДТУ. 2016	систематизовано методи управління валютними ризиками, розглянуто переваги їх застосування для діяльності підприємства та проаналізовано стан і готовність фінансового ринку України до забезпечення належних умов для функціонування системи управління валютними ризиками на вітчизняних підприємствах
17	Ксендзук В.В. Методи управління валютними ризиками в зовнішній торгівлі / В.В. Ксендзук	систематизовано методи управління валютними ризиками, розглянуто переваги їх застосування для діяльності підприємства
18	Ксендзук В.В. Розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності як економічна категорія в системі міжнародних економічних відносин. ВІСНИК ЖДТУ. 2017	проаналізовано взаємозв'язок понять «розрахунки», «зобов'язання», «заборгованість» та «платежі» з економічної та облікової точок зору.
19	Назаренко З.В. Організація обліку експортно-імпортних операцій на підприємстві	Розглянуто методику і організація обліку експортно-імпортних операцій
20	Новіков О.Є., Садріонов Т. Ш. Систематизація наукових поглядів щодо визначення сутності терміну «зовнішньоекономічна діяльність»	Надано визначення терміну «зовнішньоекономічна діяльність» та розкрито сутність поняття
21	Оляднічук Н.В. Облік експортно імпортних операцій / Н.В. Оляднічук, О.Д. Підлубна	Розглянуто особливості обліку експортно-імпортних операцій
22	Основи організації та механізм міжнародних розрахунків: навч. посібн. [Текст]; за ред. М.І. Савлука	Висвітлені методологічні та практичні аспекти організації міжнародних розрахунків та валютних операцій з урахуванням світового та вітчизняного досвіду. Зміст посібника викладено комплексно, з огляду на інтереси всіх учасників міжнародних розрахунків та валютного ринку.
23	Письмаченко Л.М. Державне управління зовнішньоторгівельною діяльністю в Україні: регулювання та контроль : монографія / Л. М. Письмаченко. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2008	розкриваються теоретико-методологічні засади державного управління зовнішньоторгівельними відносинами в умовах розвитку інтеграційних процесів в Україні з метою поліпшення якості державного регулювання та контролю у сфері зовнішньоторгівельної діяльності з урахуванням геополітичних інтересів держави.
24	Писаревський І.М. Управління ризиками : навч. посібник / І.М. Писаревський, О.Д. Стешенко – Харків	Надано основні теоретичні підходи до управління ризиками в суспільному розвитку.
25	Покровская В. В. Международные коммерческие операции и их регламентация / В. В. Покровская ; за	розглядається сукупність взаємопов'язаних елементів і етапів підготовки і реалізації міжнародної

	ред. В. В. Покровская. – М. : ИНФРА, 1996. – 336	типовий комерційної угоди в рамках експортної операції, виходячи з ситуації, що зарубіжної практики і законодавчих актів; розкривається їх зміст, послідовність і принципи оформлення, в тому числі пов'язані з вибором найбільш прийнятних форм зовнішньоторговельних розрахунків
43	Свідерська А.В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук;	Розглянуто управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства
45	Секіріна Н.В. Проблеми визначення понять «зобов'язання» і «розрахунки» як категорій обліку / Н.В. Секіріна ; зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми і перспективи реалізації облікової, контрольної та аналітичної функцій у соціокультурному просторі сучасного бізнесу»	Розкрито сутність поняття розрахунки
46	Соловьева, А.М. Анализ системы международных расчетов и ее составляющих	уточнено поняття міжнародних розрахунків, досліджено сутність системи розрахункових відносин України, визначено місце міжнародних розрахунків у системі розрахункових відносин України та етапи їх розвитку, запропоновано структурування міжнародних розрахунків.
47	Терлецька Ю.О. Теоретичні підходи до оцінки якості організаційних комунікацій / Ю.О. Терлецька, В.В. Іванюк, В.Р. Литвинюк // Економіка та управління підприємством.	досліджено проблеми оцінки рівня організаційних комунікацій, узагальнено методи оцінювання ефективності та якості організаційних комунікацій у вимірі підсистем менеджменту, а саме організаційної, інформаційної, соціально-психологічної складових технології комунікацій.
48	Українська О.О. Фінансові ризики суб'єктів господарювання: оцінка і зниження їх негативного впливу	Розглянуто поняття фінансового ризику підприємства, методики та оцінки запобігання негативного впливу
49	Швайка Л.А. Державне регулювання економіки : навч. посібник / Л. А. Швайка	Висвітлюються найактуальніші проблеми державного регулювання економіки, показана роль держави в перехідній економіці, розглянуті основні напрями та інструменти державної економічної політики, її особливості в різних країнах і на різних стадіях розвитку ринкових відносин

Витяг з Додатку №1 до Наказу №2568 «Про облікову політику ТОВ
«Ерідон Тех» від 29.12.2017року

Витяг з додатку №1 до Наказу № 2568
від 29.12.2017року

19. Операції в іноземній валюті

19.1. Загальна інформація

Дана глава Облікової політики встановлює порядок відображення операцій в іноземній валюті, а також господарських операцій, що здійснюються Підприємством у фінансовій звітності.

Для потреб цього Розділу терміни розуміти у наступному значенні:

Іноземна валюта – валюта, відмінна від гривні.

Курсова різниця – різниця, яка виникає в результаті перерахунку однакової кількості одиниць однієї валюти в іншу валюту за різними валютними курсами.

Монетарні активи (монетарні статті) – це утримувані одиниці валюти, а також активи та зобов'язання, що їх мають отримати/сплатити у фіксованій або визначеній кількості одиниць такої валюти.

Поточний валютний курс – це обмінний курс для термінових розрахунків, встановлений Національним банком України.

Дата операції - це дата, на яку операція вперше кваліфікується для визнання згідно із вимогами МСФЗ.

Операція в іноземній валюті - це операція, яка визначається (чи потребує розрахунків) в іноземній валюті, включаючи операції, що виникають, коли Підприємство:

- купує або продає товари чи послуги, ціна на які визначена в іноземній валюті;
- позичає або надає у борг кошти, якщо суми, які підлягають сплаті або отриманню, визначені в іноземній валюті;
- іншим чином купує або ліквідує активи або бере на себе зобов'язання, визначені в іноземній валюті, чи погашає їх.

19.2. Визнання монетарних та немонетарних статей

Основною характеристикою монетарної статті є право отримати (або зобов'язання сплатити) фіксовану або визначену кількість одиниць валюти.

Наприклад, кошти в іноземній валюті на банківських рахунках, погашення грошовими коштами заборгованості в іноземній валюті за раніше поставлений товар (виконані роботи, отримані послуги), сплата зобов'язань по запозиченням (кредитам) в іноземній валюті.

По немонетарним статтям відсутнє право отримувати (або зобов'язання сплатити) фіксовану або визначену кількість одиниць валюти. Наприклад, суми, сплачені авансом за товари та послуги; гудвіл; нематеріальні активи; запаси; основні засоби та забезпечення, розрахунки за якими здійснюються шляхом отримання/передачі немонетарного активу.

19.3. Класифікація курсових різниць

Підприємство виділяє наступні види курсових різниць:

- пов'язані з операційною діяльністю - курсові різниці, що виникають при погашенні / переоцінці монетарних статей щодо операційної діяльності;

- пов'язані з фінансовою діяльністю - курсові різниці, що виникають при погашенні / переоцінці монетарних статей щодо фінансової діяльності;
- пов'язані з інвестиційною діяльністю - курсові різниці, що виникають при погашенні / переоцінці монетарних статей щодо інвестиційної діяльності;
- пов'язані з перерахунком грошових коштів у валюті - курсові різниці, що виникають при конвертації залишків коштів, виражених в іноземній валюті, в функціональну валюту;
- курсові різниці, що виникають в результаті перерахунку фінансової звітності з функціональної валюти суб'єкта господарювання у валюту подання.

19.4. Облік операцій в іноземній валюті; відображення курсових різниць

Всі операції в іноземній валюті враховувати у функціональній валюті за поточним валютним курсом на дату здійснення такої операції; при первинному визнанні відображати по обліку у функціональній валюті за поточним курсом на дату здійснення операції.

На дату складання фінансової звітності згідно МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» всі монетарні статті, що враховуються в іноземній валюті, перераховувати та відображати у звіті про фінансовий стан за поточним курсом на дату складання звітності.

Операції в іноземній валюті відображати після первісного визнання у функціональній валюті, застосовуючи до суми в іноземній валюті поточний курс між функціональною валютою та іноземною валютою на дату операції.

Для перерахунку доходів і витрат, виражених в іноземній валюті, застосовувати середньозважений обмінний курс Національного банку України. Період для розрахунку середньозваженого обмінного курсу визначити один місяць. Якщо коливання курсу НБУ протягом місяця перевищують 10%, застосовувати середньо тижневий обмінний курс.

До доходів в іноземній валюті, які мають визнаватися за середньозваженим валютним курсом, відносити наступні: нараховані відсотки за валютними депозитами, доходи від надання послуг (виконання робіт), які згідно пункту 35 МСФЗ 15 «Виручка по контрактах з клієнтами» мають визнаватися прогресивно, доходи від амортизації дисконту за виданими позиками (поворотними допомагами) в іноземній валюті за не ринковими ставками, тощо.

До витрат в іноземній валюті, які мають визнаватися за середньозваженим валютним курсом, відносити наступні: нараховані відсотки за валютними кредитами, витрати, пов'язані із дисконтуванням довгострокових авансів, отриманих в іноземній валюті, на які розповсюджуються вимоги пунктів 60 – 65 МСФЗ 15 «Виручка по контрактах з клієнтами», витрати від амортизації дисконту за отриманими позиками (поворотними допомагами) в іноземній валюті за не ринковими ставками, тощо.

При визнанні доходів/витрат в іноземній валюті різницю, що виникає між балансовою статтею (яка оцінюється за курсом на дату нарахування) та дохідною/витратною статтею, що оцінюється за середньозваженим валютним курсом), визнавати як позитивні чи від'ємні курсові різниці.

Курсові різниці, що виникають на дату фінансової звітності щодо:

- поточних активів/зобов'язань, визнавати у складі інших операційних доходів/витрат;
- необоротних активів, - у складі інших доходів (витрат);
- довгострокових зобов'язань, - у складі фінансових доходів/витрат, або у складі іншого

Закінчення ДОДАТКУ О

сукупного доходу, якщо прибуток/збиток від статті, що викликала появу курсових різниць, визнається у складі іншого сукупного доходу.

У складі іншого сукупного доходу відображати курсові різниці, що виникають в результаті перерахунку фінансової звітності з функціональної валюти у валюту подання.

Всі курсові різниці подавати у фінансовій звітності на нетто-основі та розкривати у примітках до фінансової звітності у разі їх суттєвості.

Директор
Головний бухгалтер

Міхаліна І.Г.
Сопко А.С.

ДОДАТОК П

		Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ 2019 12 31 33870417
Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»			
Вид економічної діяльності: Виробництво та торгівля збіжними продуктами		за КВЕД	46.61
Одиниця виміру: тис. грн			
Адреса: 08130, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, село Петропавлівська Борщагівка, ВУА Кришталева, будинок 5			
Складено (зробити роз'яснює) у відповідній категорії):			
за національними (стандартами) бухгалтерського обліку			V
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 року			
	Форма № 1	Код за ДКУД	1801001

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 року				
Актив	Код рядка	Примітки	31 грудня 2018 року	31 грудня 2019 року
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	3	65 749	94 438
первісна вартість	1001		263 231	357 707
накопичена амортизація	1002		(197 482)	(263 269)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4	113 327	148 418
Основні засоби	1010	5	1 038 814	1 026 894
первісна вартість	1011		1 968 651	2 054 836
знос	1012		(929 837)	(1 027 942)
Інвестиційна нерухомість	1015		–	–
Довгострокові біологічні активи	1020		–	–
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		–	–
інші фінансові інвестиції	1035		28	1
Довгострокові дебіторська заборгованість	1040		–	–
Відстрочені податкові активи	1045	6	–	20 943
Інші необоротні активи	1090	9	16 773	20 273
Усього за розділом I	1095		1 234 691	1 310 967
II. Оборотні активи				
Залишки	1		503 472	577 339
Виробничі залишки	1		364 187	404 257
Незавершене виробництво	1		109 223	120 073
Готова продукція	1		30 062	53 009
Поточні біологічні активи	1		–	–
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1	8	45 881	37 595
Дебіторська заборгованість за розрахунками				

Продовження ДОДАТКУ П

за виданими авансами			34 988	44 735
з бюджетом		10	12 837	19 300
у тому числі з податку на прибуток	1136		9	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		1	
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	12	88 495	183 508
Готівка	1166		4	5
Витрати майбутніх періодів	1170		625	344
Інші оборотні активи	1190	11	65 165	101 935
Усього за розділом П	1195		751 468	964 761
ІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	
Баланс	1300		1 986 159	2 275 728

Пасив	Код рядка	Примітки	31 грудня 2018 року	31 грудня 2019 року
1	2	3	4	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	13	7 917	7 917
Капітал у дооцінках	1405		-	
Додатковий капітал	1410	13	98 581	1 352 235
Резервний капітал	1415		-	
Нерозподілений прибуток (непокрытий збиток)	1420	13	(874 257)	(1 354 911)
Неоплачений капітал	1425		-	
Виучений капітал	1430		-	
Усього за розділом I	1495		(767 759)	5 241
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		36 447	-
Пенсійні зобов'язання	1505	14	33 810	32 498
Інші довгострокові зобов'язання	1515	15	1 591 863	1 800 593
Довгострокові забезпечення	1520	14	21 767	31 844
Цільове фінансування	1525		-	
Усього за розділом II	1595		1 683 887	1 864 935
III. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	1600		-	
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	14	761 659	2 804
товари, роботи, послуги	1615	16	262 399	324 333
розрахунками з бюджетом	1620		6 078	2 151
у тому числі з податку на прибуток	1621		-	
розрахунками зі страхування	1625		955	979
розрахунками з оплати праці	1630	17	21 038	34 190
за одержаними авансами	1635		13 155	33 544
Поточні забезпечення	1660	14	4 489	7 301

Продовження ДОДАТКУ П

Доходи майбутніх періодів	1665		--	
Інші поточні зобов'язання	1690		258	250
Усього за розділом III	1695		1 070 031	405 552
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		--	
Баланс			1 986 159	2 275 728

Міхаїла А.Г.
Директор

Олег А.С.
Головний бухгалтер

Продовження ДОДАТКУ П

Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ
2019 12 31
33870417

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2019 року

Форма №2

Код за ДКУА 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітки	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	18	2 494 836	2 005 184
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	19	(1 914 511)	(1 599 838)
Валовий:				
Прибуток	2090		580 325	405 346
Збиток	2095			-
Інші операційні доходи	2120	22	22 950	9 977
Адміністративні витрати	2130	20	(122 464)	(92 627)
Витрати на збут	2150	21	(140 369)	(104 570)
Інші операційні витрати	2180		(98 981)	(60 262)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток	2190		241 461	157 864
Збиток	2195			-
Дохід від участі в капіталі	2220			-
Інші фінансові доходи	2220	23	20 451	40 525
Інші доходи	2240	25	9 452	3 972
Фінансові витрати	2250	24	(627 791)	(413 276)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270		(61)	-
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290			-
Збиток	2295		(356 488)	(210 915)
(Витрати) дохід з податку на прибуток	2300	6	20 943	(109 659)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності	2305			-
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350			-
Збиток	2355		(335 545)	(320 574)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Продовження ДОДАТКУ П

Стаття	Код радака	Примітка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400			-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405			-
Накопичені курсові різниці	2410			-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та співвласних підприємств	2415			-
Інший сукупний дохід	2445	14	(145 109)	(2 290)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		(145 109)	(2 290)
Платіжок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	6		-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		(145 109)	(2 290)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		(480 654)	(322 864)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код радака	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	1 656 001	1 350 911
Витрати на оплату праці	2505	159 770	132 992
Відрахування на соціальні заходи	2510	30 579	24 358
Амортизації	2515	175 788	164 915
Інші операційні витрати	2520	448 168	377 410
Разом	2550	2 470 306	2 050 586

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код радака	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	158 347 440	158 347 440
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	158 347 440	158 347 440
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію, тримання	2610	(2,1190)	(2,0245)
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	2615	(2,1190)	(2,0245)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Михайла І.Г.
Директор

Іванко А.С.
Головний бухгалтер

Продовження ДОДАТКУ П

Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	
2019	12 31
33870417	

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2019 рік

Форма №3

Код за
ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:		2 358 217	1 792 138
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		
Повернення податків і зборів	3005		9 310
у тому числі податку на додану вартість	3006		-
Цьлісьові фінансування	3010	1 719	1 164
Покупців і замовників авансів	3015	877 993	742 495
Повернення авансів	3020	2 909	138
Установ банків відсотків за поточними рахунками	3025	5 233	9 535
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		7
Надходження від операційної оренди	3040		927
Інші надходження	3095	389	3 095
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 376 809)	(898 606)
Праці	3105	(131 655)	(99 349)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(37 122)	(29 292)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(67 720)	(55 865)
Зобов'язань з податку на прибуток	3116	(4 954)	(710)
Зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(107 797)	(112 664)
Витрачання на оплату зобов'язань інших податків і зборів	3118		-
Авансів	3135	(1 146 826)	(1 162 793)
Повернення авансів	3140	(154)	(189)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(1)	(3)
Інші витрачання	3190	(9 266)	(7 997)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	364 156	191 341
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			

Продовження ДОДАТКУ П

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Находження від реалізації:			
Фінансових інвестицій	3200		
Необоротних активів	3205		
Находження від отримання:			
Відсотків	3215	12 997	2 694
Дивідендів	3220		
Находження від ліквідації	3225		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання:			
Фінансових інвестицій	3255	(35 000)	(60 000)
Необоротних активів	3260	(152 963)	(90 859)
Відсотки за деривативами	3270		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(174 966)	(148 165)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Находження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:			
Випуск власних акцій	3345		
Погашення позик	3350		(4 020)
Сплату дивідендів	3355		
		(92 986)	
Сплату відсотків	3360		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(92 986)	(4 000)
Чистий рух коштів за звітний період	3400	98 204	39 176
Залишок коштів на початок року	3405	88 499	50 288
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(1 190)	(965)
Залишок коштів на кінець року	3415	183 513	88 499

Рядок 3095 "Інші надходження" секції "Рух коштів у результаті операційної діяльності" збігу про рух грошових коштів за рік, що закінчується 31 грудня 2019 та 2018 років, складається з :

	2019	2018
Інші надходження		
Находження від продажу іноземної валюти	270	2 979
Находження від реалізації запасів третім особам	-	-
Інші надходження	119	116
Всього інших надходжень	389	3 095

Продовження ДОДАТКУ П

Рядок 3190 "Інші витрачання" секції "Рух коштів у результаті операційної діяльності" звіту про рух грошових коштів за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, складається з такого:

	2019	2018
Інші витрачання:		
Розрахунки з підзвітними особами	2514	1 810
Собівартість реалізованої іноземної валюти	269	2 980
Банківські послуги	1936	1 199
Інші витрачання	4547	2 008
Всього інших витрачань	9 266	7 997

Всього інших витрачань

 Міхаліна І.Г.

Директор

 Головний бухгалтер

Головний бухгалтер

Продовження ДОДАТКУ П

Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

за ЄДРПОУ

33870417

Звіт про власний капітал
за 12 місяців 2019 року

Форма №4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код	Зареєстрований (паіовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	7 917	-	98 581	-	(874 257)	-	-	(767 759)
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	7 917	-	98 581	-	(874 257)	-	-	(767 759)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100					(335 545)			(335 545)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	(145 109)	-	-	(145 109)
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-

Стаття	Код	Зареєстрований (паіовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	1 253 654	-	-	-	-	1 253 654
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295			1 253 654		(480 654)			773 000
Залишок на кінець року	4300	7 917		1 352 235		(1 354 911)			5 241

 Міхаліна І.Г.
 Директор

 Сотко А.С.
 Головний бухгалтер

Продовження ДОДАТКУ П

ТОВ «Ерідон Тех»

Фінансова звітність

(в тисячах гривень)

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
		2018 12 31	
Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»		за ЄДРПОУ	33870417
Вид економічної діяльності: Виробництво та торгівля хімічними продуктами		за КВЕД	46.61
Одиниця виміру: тис. грн			
Адреса 08130, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, село Петропавлівська Борщагівка, ВУЛ. Кришталева, будинок 5			
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			v
Баланс			
(Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2018 року			
		Форма № 1	Код за ДКУД
			1801001

Актив	Код рядка	При-мітки	31 грудня 2016 року перераховано	31 грудня 2017 року перераховано	31 грудня 2018 року
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	3	50 017	75 068	65 749
первісна вартість	1001		137 764	210 252	263 231
накопичена амортизація	1002		(87 747)	(135 184)	(197 482)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4	94 403	133 443	113 327
Основні засоби	1010	5	1 119 709	1 064 743	1 038 814
первісна вартість	1011		1 852 735	1 897 284	1 968 651
знос	1012		(733 026)	(832 541)	(929 837)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-	-
інші фінансові інвестиції	1035		28	28	28
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	6	66 393	73 213	-
Інші необоротні активи	1090	9	27 600	25 811	16 773
Усього за розділом I	1095		1 358 150	1 372 306	1 234 691
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	7	358 965	405 906	503 472
Виробничі запаси	1101		251 207	284 810	364 187
Незавершене виробництво	1102		81 871	86 424	109 223
Готова продукція	1103		25 887	34 672	30 062
Поточні біологічні активи	1110		-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	8	36 068	35 667	45 881
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	1130		16 925	11 492	34 988
з бюджетом	1135	10	17 963	15 728	12 837
у тому числі з податку на прибуток	1136	10	11 004	3 613	9
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		-	957	1
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	12	88 254	50 286	88 495
Готівка	1166		10	2	4
Витрати майбутніх періодів	1170		1 320	1 551	625
Інші оборотні активи	1190	11	2 712	1 314	65 165

Продовження ДОДАТКУ П

ТОВ «Ерідон Тех»

Фінансова звітність

(в тисячах гривень)

Актив	Код рядка	При-мітки	31 грудня 2016 року перераховано	31 грудня 2017 року перераховано	31 грудня 2018 року
1	2	3	4	5	6
Усього за розділом II	1195		522 217	522 903	751 468
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		–	–	–
Баланс	1300		1 880 367	1 895 209	1 986 159

Пасив	Код рядка	При-мітки	31 грудня 2016 року перераховано	31 грудня 2017 року перераховано	31 грудня 2018 року
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		7 917	7 917	7 917
Капітал у дооцінках	1405		–	–	–
Додатковий капітал	1410	13	98 581	98 581	98 581
Резервний капітал	1415		–	–	–
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	13	211 285	(551 385)	(874 257)
Неоплачений капітал	1425		–	–	–
Вилучений капітал	1430		–	–	–
Усього за розділом I	1495		317 783	(444 887)	(767 759)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	6	–	–	36 447
Пенсійні зобов'язання	1505	14	27 537	29 437	33 810
Інші довгострокові зобов'язання	1515	15	1 077 175	1 468 677	1 591 863
Довгострокові забезпечення	1520	14	26 420	37 260	21 767
Цільове фінансування	1525		–	–	–
Усього за розділом II	1595		1 131 132	1 535 374	1 683 887
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600		–	–	–
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	15	204 502	478 988	761 659
товари, роботи, послуги	1615	16	193 999	303 897	262 399
розрахунками з бюджетом	1620		1 128	1 155	6 078
у тому числі з податку на прибуток	1621		–	–	–
розрахунками зі страхування	1625		54	30	955
розрахунками з оплати праці	1630	17	17 254	1 045	21 038
за одержаними авансами	1635		9 380	9 939	13 155
Поточні забезпечення	1660	14	5 119	5 657	4 489
Доходи майбутніх періодів	1665		–	–	–
Інші поточні зобов'язання	1690		16	4 011	258
Усього за розділом III	1695		431 452	804 722	1 070 031
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		–	–	–
Баланс			1 880 367	1 895 209	1 986 159

Махаліна І.Г.
Генеральний директор

Головний бухгалтер

Продовження ДОДАТКУ П

ТОВ «Ерідон Тех»

Фінансова звітність

(в тисячах гривень)

Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2018	12	31
33870417		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	При-мітки	За звітний період	За попередній період перераховано
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	18	2 005 184	1 481 930
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	19	(1 599 838)	(1 344 701)
Валовий:				
Прибуток	2090		405 346	137 229
Збиток	2095		–	–
Інші операційні доходи	2120	22	9 977	23 586
Адміністративні витрати	2130	20	(92 627)	(50 846)
Витрати на збут	2150	21	(104 570)	(83 388)
Інші операційні витрати	2180	22	(60 262)	(138 554)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток	2190		157 864	–
Збиток	2195		–	(111 973)
Дохід від участі в капіталі	2200		–	–
Інші фінансові доходи	2220	23	40 525	9 892
Інші доходи	2240	25	3 972	5 130
Фінансові витрати	2250	24	(413 276)	(670 934)
Втрати від участі в капіталі	2255		–	–
Інші витрати	2270		–	(96)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290		–	–
Збиток	2295		(210 915)	(767 981)
(Витрати) дохід з податку на прибуток	2300	6	(109 659)	6 456
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності	2305		–	–
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350		–	–
Збиток	2355		(320 574)	(761 525)

Продовження ДОДАТКУ П

ТОВ «Ерідон Тех»

Фінансова звітність

(в тисячах гривень)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

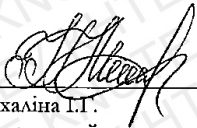
Стаття	Код рядка	При-мітки	За звітний період	За попередній період перераховано
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		--	--
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		--	--
Накопичені курсові різниці	2410		--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		--	--
Інший сукупний дохід	2445	14	(2 290)	(1 338)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		(2 290)	(1 338)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	6	--	241
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		(2 290)	(1 097)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		(322 864)	(762 622)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

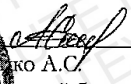
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період перераховано
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 350 911	1 118 057
Витрати на оплату праці	2505	132 992	100 901
Відрахування на соціальні заходи	2510	24 358	35 138
Амортизація	2515	164 915	149 070
Інші операційні витрати	2520	377 410	321 856
Разом	2550	2 050 586	1 725 022

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період перераховано
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	158 347 440	158 347 440
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	158 347 440	158 347 440
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(2,0245)	(4,8092)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(2,0245)	(4,8092)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Махаліна І.І.
Генеральний директор

А.С.
Головний бухгалтер

Продовження ДОДАТКУ П

ТОВ «Ерідон Тех»

Фінансова звітність

(в тисячах гривень)

Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2018	12	31
33870417		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2018 рік

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року перераховано
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Находження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 792 138	1 295 202
Повернення податків і зборів	3005	9 310	4 113
у тому числі податку на додану вартість	3006	–	–
Цільового фінансування	3010	1 164	2 600
Покупців і замовників авансів	3015	742 495	624 802
Повернення авансів	3020	138	8
Установ банків відсотків за поточними рахунками	3025	9 535	8 779
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	7	3
Находження від операційної оренди	3040	927	4 021
Інші находження	3095	3 095	3 230
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(898 606)	(714 467)
Праці	3105	(99 349)	(93 781)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(29 292)	(45 922)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(55 865)	(44 707)
Зобов'язань з податку на прибуток	3116	(710)	(539)
Зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(112 664)	(25 343)
Витрачання на оплату зобов'язань інших податків і зборів	3118	–	(2 064)
Авансів	3135	(1 162 793)	(939 051)
Повернення авансів	3140	(189)	(29)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(3)	(74)
Інші витрачання	3190	(7 997)	(6 654)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	191 341	70 127
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Находження від реалізації:			
Фінансових інвестицій	3200	–	–
Необоротних активів	3205	–	378
Находження від отриманих:			
Відсотків	3215	2 694	–
Дивідендів	3220	–	–
Находження від деривативів	3225	–	–
Інші находження	3250	–	–
Витрачання на придбання:			
Фінансових інвестицій	3255	(60 000)	–
Необоротних активів	3260	(90 859)	(111 283)
Виплати за деривативами	3270	–	–
Інші платежі	3290	–	–
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(148 165)	(110 905)

Продовження ДОДАТКУ П

ТОВ «Ерідон Тех»

Фінансова звітність

(в тисячах гривень)

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року перераховано
1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	–	–
Отримання позик	3305	–	4 000
Інші надходження	3340	–	–
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	–	–
Погашення позик	3350	(4 000)	–
Сплату дивідендів	3355	–	–
Інші платежі	3390	–	–
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(4 000)	4 000
Чистий рух коштів за звітний період	3400	39 176	(36 778)
Залишок коштів на початок року	3405	50 288	88 264
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(965)	(1 198)
Залишок коштів на кінець року	3415	88 499	50 288

Рядок 3095 «Інші надходження» секції «Рух коштів у результаті операційної діяльності» звіту про рух грошових коштів за роки, що закінчилися 31 грудня 2016 та 2016 років, складається з такого:

	2018	2017
Інші надходження		
Надходження від продажу іноземної валюти	2 979	3 122
Надходження від реалізації запасів третім особам	–	49
Інші надходження	116	59
Всього інших надходжень	3 095	3 230

Рядок 3190 «Інші витрачання» секції «Рух коштів у результаті операційної діяльності» звіту про рух грошових коштів за роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, складається з такого:

	2018	2017
Інші витрачання		
На сплату штрафних санкцій за результатами судових проваджень	–	9
Розрахунки з підзвітними особами	1 810	–
Собівартість реалізованої іноземної валюти	2 980	3 757
Банківські послуги	1 199	1 723
Інші витрачання	2 008	1 165
Всього інших витрачань	7 997	6 654

Махалюк І.Г.
Генеральний директор

Головний бухгалтер

Продовження ДОДАТКУ П

ТОВ «Ерідон Тех»
(в тисячах гривень)

Фінансова звітність

Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ
2018 12 31
33870417

Звіт про власний капітал
за 2018 рік

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у довідках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Виучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Задіток на початок року (перераховано)	4000	7 917	-	98 581	-	(551 385)	-	-	(448 887)
Коригувачі:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	(8)	-	-	(8)
Скоригований задіток на початок року (перераховано)	4095	7 917	-	98 581	-	(551 393)	-	-	(444 895)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(320 574)	-	-	(320 574)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	(2 290)	-	-	(2 290)
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямовання прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Виучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-

7

ТОВ «Ерідон Тех»
(в тисячах гривень)

Фінансова звітність

Стаття	Код	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у довідках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Виучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Виучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	-	-	-	-	(322 864)	-	-	(322 864)
Задіток на кінець року	4300	7 917	-	98 581	-	(874 257)	-	-	(767 759)

Махаліна І.Г.
Генеральний директор

ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»
Інформаційний код 33870417
Відомий бухгалтер

8

Закінчення ДОДАТКУ П

ТОВ «Ерідон Тех»

Фінансова звітність

(в тисячах гривень)

Підприємство: ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ»

Дата (рік, місяць, число)
за
САРПОУКОДИ
2017 | 12 | 31
33870417Звіт про власний капітал
за 2017 рік

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Видучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року (перераховано)	4000	7 917	–	98 581	–	211 285	–	–	317 783
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	–	–	–	–	–	–	–	–
Виправлення помилок	4010	–	–	–	–	–	–	–	–
Інші зміни	4090	–	–	–	–	(48)	–	–	(48)
Скоригований залишок на початок року (перераховано)	4095	7 917	–	98 581	–	211 237	–	–	317 735
Чистий прибуток (збиток) за звітний період (перераховано)	4100	–	–	–	–	(761 525)	–	–	(761 525)
Інший сукупний дохід за звітний період (перераховано)	4110	–	–	–	–	(1 097)	–	–	(1 097)
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	–	–	–	–	–	–	–	–
Спримування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	–	–	–	–	–	–	–	–
Відрахування до резервного капіталу	4210	–	–	–	–	–	–	–	–
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	–	–	–	–	–	–	–	–
Погашення заборгованості з капіталу	4245	–	–	–	–	–	–	–	–
Видучення капіталу:									
Випуті акцій (часток)	4260	–	–	–	–	–	–	–	–

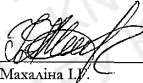
9

ТОВ «Ерідон Тех»

Фінансова звітність

(в тисячах гривень)

Стаття	Код	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Видучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	–	–	–	–	–	–	–	–
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	–	–	–	–	–	–	–	–
Видучення частки в капіталі	4275	–	–	–	–	–	–	–	–
Інші зміни в капіталі:	4290	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом змін в капіталі (перераховано)	4295	–	–	–	–	(762 622)	–	–	(762 622)
Залишок на кінець року (перераховано)	4300	7 917	–	98 581	–	(551 385)	–	–	(444 887)

Мариана І.
Генеральний директор

Давидов А.С.
Головний бухгалтер